

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

ΤΜΗΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ

ΕΚΘΕΣΗ

ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2001

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ	1
2. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ	4
2.1 ΕΓΧΩΡΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ	4
2.2 ΕΞΩΤΕΡΙΚΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ	12
2.3 ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΚΑΙ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΙΚΕΣ ΙΣΟΤΙΜΙΕΣ	20
2.4 ΠΛΗΘΩΡΙΣΜΟΣ	27
2.5 ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ	30
3. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	41

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Μετά τα τραγικά γεγονότα της 11^{ης} Σεπτεμβρίου, το Συμβούλιο συνήλθε εκτάκτως υπό το βάρος των διεθνών οικονομικών εξελίξεων και των μειώσεων στα βασικά επιτόκια μιας πλειάδας κεντρικών τραπεζών, περιλαμβανομένων της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, της Ομοσπονδιακής Τράπεζας των Ηνωμένων Πολιτειών (FED) και της Τράπεζας της Αγγλίας. Το Συμβούλιο της Κεντρικής Τράπεζας θεώρησε ότι η επιβράδυνση στην παγκόσμια οικονομία σε συνδυασμό με την πτώση των εγχώριων χρηματιστηριακών αξιών σε πολύ χαμηλά επίπεδα θα έχει αρνητικές επιπτώσεις στην κυπριακή οικονομία.

Ενόψει των πιο πάνω, το Συμβούλιο προχώρησε στη μείωση των βασικών επιτοκίων της Κεντρικής Τράπεζας κατά 0,5 ποσοστιαία μονάδα διαμορφώνοντας το επιτόκιο της οριακής χρηματοδότησης στο 6,0% και της αποδοχής καταθέσεων μιας νύκτας στο 3,0%. Όπως και η προηγούμενη μείωση των επιτοκίων, αυτή μεταδόθηκε άμεσα στα επιτόκια της χρηματαγοράς και στα βασικά επιτόκια των εμπορικών τραπεζών ενώ οι συναλλαγματικές εισροές παρουσιάζουν σαφή κάμψη που αποδίδεται τόσο στις πιο πάνω νομισματικές αποφάσεις όσο και σε εποχιακούς λόγους.

Αν και η πορεία της κυπριακής οικονομίας συνεχίζει να είναι γενικά ικανοποιητική, εντούτοις κάποια σημάδια επιβράδυνσης ή κάμψης είναι εμφανή σε διάφορους τομείς όπως ο τουρισμός. Τη στιγμή που η παγκόσμια οικονομία φαίνεται να οδεύει προς ύφεση, κυρίως μετά τα τρομοκρατικά κτυπήματα στις ΗΠΑ και τον πόλεμο που

ξεκίνησε κατά της τρομοκρατίας, αναμένεται ότι θα φανεί ο βαθμός που αυτές οι εξελίξεις θα επηρεάσουν αρνητικά και την κυπριακή οικονομία, κυρίως μέσω της επιβράδυνσης ή μείωσης που αναμένεται στις αφίξεις τουριστών τους προσεχείς μήνες. Καμιά πρόβλεψη όμως δεν μπορεί να είναι ασφαλής, αφού κανείς δεν γνωρίζει ακριβώς την έκταση που θα πάρει η επιχείρηση κατά των τρομοκρατών και ποιες συνέπειες θα έχει, κυρίως στον ευρωπαϊκό χώρο.

Σύμφωνα με τα ως τώρα διαθέσιμα στοιχεία, τα περισσότερα από τα οποία αφορούν την περίοδο πριν τα γεγονότα της 11^{ης} Σεπτεμβρίου, η κυπριακή οικονομία παρουσιάζει τόσο θετικές όσο και αρνητικές εξελίξεις. Ξεκινώντας από την εγχώρια ζήτηση, η ιδιωτική κατανάλωση παρουσιάζει μείωση για πρώτη φορά μέσα στο 2001, αφού ο δείκτης όγκου λιανικών πωλήσεων σημείωσε πτώση της τάξης του 3,1% τον Ιούνιο του 2001, σε σύγκριση με άνοδο 8,2% το Μάιο του τρέχοντος έτους και 20,0% κατά τον Ιούνιο του 2000. Η πτώση που παρατηρήθηκε στις λιανικές πωλήσεις κατά τον Ιούνιο του 2001, φαίνεται να συνάδει και με τη μεγάλη επιβράδυνση που παρατηρήθηκε στις εισαγωγές προϊόντων για εγχώρια κατανάλωση (εξαιρουμένων των εισαγωγών στρατιωτικών υλικών και πετρελαιοειδών) κατά τον Ιούνιο του 2001, σε σύγκριση με τον Ιούνιο του 2000. Επιβράδυνση στις εισαγωγές σημειώθηκε και κατά τον Ιούλιο του τρέχοντος έτους, γεγονός που υποδεικνύει πως η πτωτική τάση στην κατανάλωση πιθανόν να συνεχίστηκε και τον Ιούλιο, χωρίς όμως ακόμα να έχουμε τα σχετικά στοιχεία που αφορούν τις λιανικές πωλήσεις του μηνός αυτού.

Από την πλευρά της παραγωγής, ο τομέας των υπηρεσιών και ειδικότερα ο τουρισμός, εμφανίζει οριακή μείωση κατά το Σεπτέμβριο του 2001 σε σχέση με τον αντίστοιχο μήνα του προηγούμενου χρόνου, ενώ για ολόκληρη την περίοδο Ιανουαρίου-Σεπτεμβρίου 2001, οι αφίξεις τουριστών εμφανίζουν μεγάλη επιβράδυνση σε σύγκριση με την αντίστοιχη περίοδο του 2000. Όσον αφορά το δευτερογενή τομέα οι εξελίξεις είναι ανάμικτες. Από τη μια πλευρά, η μεταποίηση συνεχίζει να παρουσιάζει πτώση μέχρι και τον Ιούνιο του τρέχοντος έτους, με μοναδική εξαίρεση τον Ιανουάριο και Μάιο, μήνες κατά τους οποίους παρατηρήθηκε μικρή άνοδος, ενώ ο τομέας των κατασκευών που μέχρι και το Μάιο του 2001 παρουσίαζε μεγάλη ανάκαμψη άρχισε να δείχνει σημεία κάμψης τον Ιούνιο και Ιούλιο του ίδιου χρόνου. Τέλος, ο πρωτογενής τομέας και ειδικότερα η γεωργία, παρουσιάζει ανάκαμψη, με τη γεωργική παραγωγή να διευρύνεται σημαντικά κατά την περίοδο Ιανουαρίου-Ιουνίου 2001, σε σύγκριση με μεγάλη πτώση που σημειώθηκε κατά την αντίστοιχη περίοδο του 2000.

Ο πληθωρισμός αυξήθηκε στο 2,05% το Σεπτέμβριο του 2001 από το 1,81% τον Αύγουστο του τρέχοντος έτους, αλλά παρέμεινε σε χαμηλότερο επίπεδο από τον πληθωρισμό της τάξης του 3,73% που καταγράφηκε το Σεπτέμβριο του προηγούμενου χρόνου. Η άνοδος του πληθωρισμού κατά το μήνα Σεπτέμβριο οφείλεται σχεδόν αποκλειστικά στην επιτάχυνση των τιμών των εγχώριων γεωργικών προϊόντων. Αντίθετα, οι τιμές του ηλεκτρισμού και των καυσίμων σημείωσαν πτώση, αντικατοπτρίζοντας κυρίως τη μείωση στις διεθνείς τιμές του πετρελαίου.

Για ολόκληρη την περίοδο Ιανουαρίου-Σεπτεμβρίου, ο πληθωρισμός ήταν της τάξης του 1,84% σε σύγκριση με 4,34% την αντίστοιχη περίοδο του 2000.

Θετικές ήταν οι εξελίξεις σε ό,τι αφορά στην αγορά εργασίας, εφόσον η ανεργία συνέχισε την πτωτική της τάση και κατά τον Αύγουστο του 2001 σε σχέση με τον ίδιο μήνα του προηγούμενου χρόνου. Σαν ποσοστό του οικονομικά ενεργού πληθυσμού η ανεργία μειώθηκε στο 2,9% σε σύγκριση με 3,3% τον Αύγουστο του 2000. Για ολόκληρη την περίοδο Ιανουαρίου-Αυγούστου 2001, η ανεργία περιορίστηκε στο 3,0%, από το 3,6% που σημειώθηκε την αντίστοιχη περίοδο του προηγούμενου χρόνου.

Σε ό,τι αφορά τις εξωτερικές συναλλαγές, οι συνολικές εισαγωγές σημείωσαν μικρή επιβράδυνση κατά τον Ιούνιο του 2001 σε σχέση με τον ίδιο μήνα του 2000, αλλά κατά τον Ιούλιο του τρέχοντος έτους παρουσίασαν μεγάλη επιτάχυνση, κυρίως λόγω της αύξησης των εισαγωγών στρατιωτικού υλικού και των πετρελαιοειδών. Για ολόκληρη την περίοδο Ιανουαρίου-Ιουλίου 2001, οι συνολικές εισαγωγές παρουσίασαν μεγάλη επιβράδυνση και αυξήθηκαν κατά 9,8% σε σχέση με 25,3% την αντίστοιχη περίοδο του προηγούμενου χρόνου. Μεγάλη επιβράδυνση σημείωσαν και οι συνολικές εξαγωγές κατά την πρώτη εφταμηνία του έτους, αν και κατά το Μάιο, Ιούνιο και Ιούλιο παρατηρήθηκε σημαντική άνοδος σε σύγκριση με τους αντίστοιχους μήνες του 2000. Σαν αποτέλεσμα αυτών των εξελίξεων το ακαθάριστο εμπορικό ισοζύγιο έφτασε τα £1.142,6 εκ. κατά την πρώτη εφταμηνία του χρόνου, έναντι ελλείμματος £1.029,4 εκ. την αντίστοιχη περίοδο του 2000.

Το δημοσιονομικό έλλειμμα σημείωσε πτώση και έφτασε τα £36,8 εκατ. κατά την περίοδο Ιανουαρίου-Ιουνίου 2001, σε σύγκριση με £63,6 εκ. την περίοδο Ιανουαρίου-Μαΐου του τρέχοντος έτους. Το έλλειμμα όμως για την πρώτη εξαμηνία του 2001 παρουσιάζεται αρκετά αυξημένο σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του 2000, αντικατοπτρίζοντας, κυρίως, τη μεγάλη επιβράδυνση που σημειώθηκε από τα δημόσια έσοδα. Για ολόκληρο το 2001 αναμένεται όμως οριακή μείωση στο δημοσιονομικό έλλειμμα από το 2,7% του Α.Εγχ.Π. που είχε σημειωθεί κατά το 2000.

2. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ

2.1 ΕΓΧΩΡΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Παραγωγή

Σύμφωνα με τα ως τώρα διαθέσιμα στοιχεία, ο πρωτογενής τομέας της οικονομίας και συγκεκριμένα η γεωργία εμφανίζει σημαντική ανάκαμψη σε σχέση με τον προηγούμενο χρόνο. Στο δευτερογενή τομέα, ο τομέας των κατασκευών έχει αρχίσει να δείχνει σημεία κάμψης ενώ παράλληλα ο τομέας της μεταποίησης συνεχίζει να συρρικνώνεται. Τέλος, ο τριτογενής τομέας που αποτελεί την κινητήρια δύναμη της οικονομίας και πιο συγκεκριμένα ο τουρισμός, εμφανίζει σημεία κάμψης. Έτσι συνολικά, και σύμφωνα με τα σημερινά δεδομένα μπορεί να αναμένεται κάποια επιβράδυνση της συνολικής αύξησης του Α.Εγχ.Π. μέσα στο 2001, σε σχέση με το 2000.

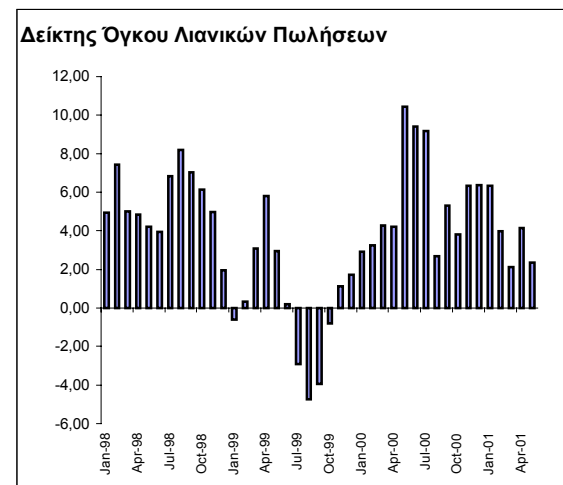
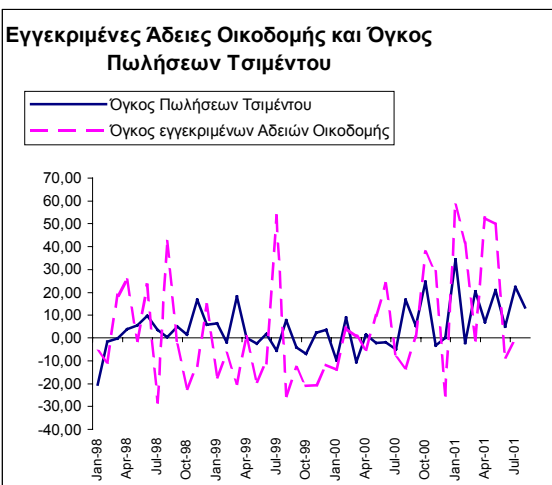
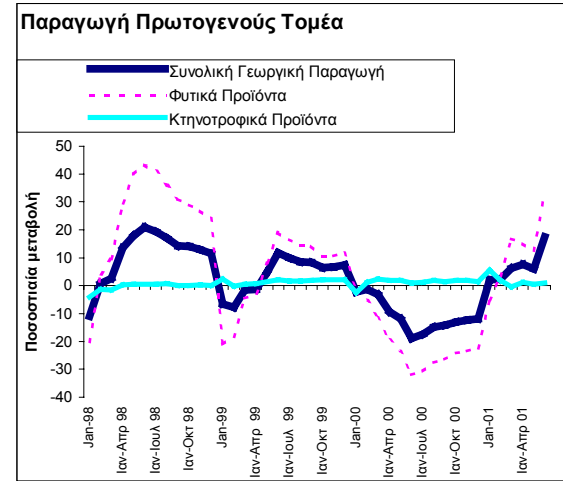
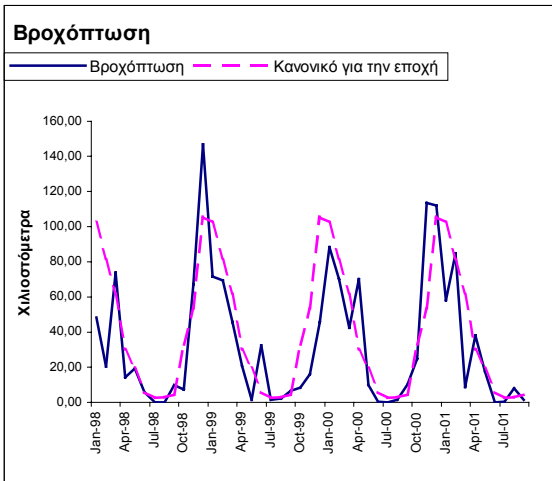
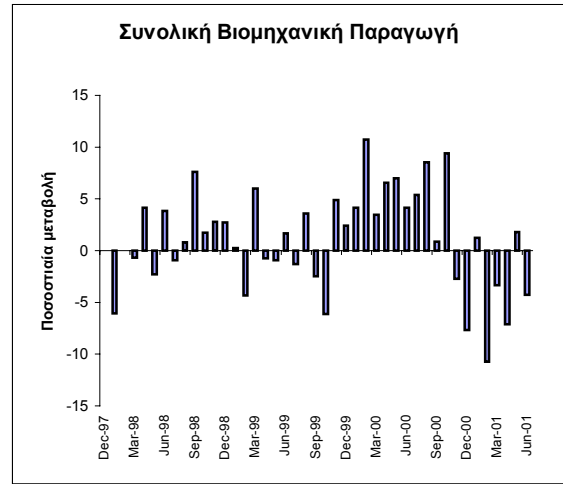
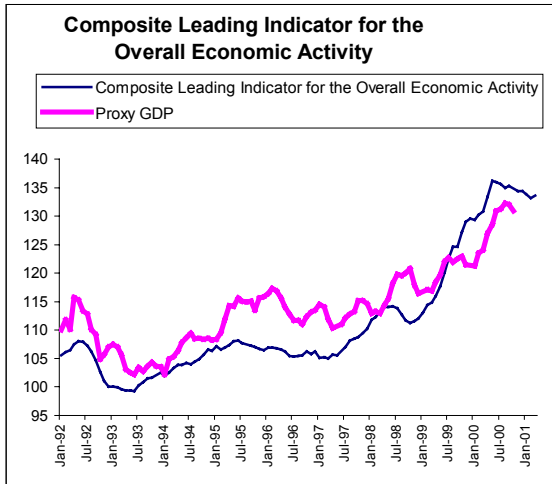
Αναλυτικότερα, ο πρωτογενής τομέας και ειδικότερα η γεωργική παραγωγή σημειώνει σημαντική βελτίωση μέσα στο 2001 μετά από την πτωτική πορεία που παρατηρήθηκε τον προηγούμενο χρόνο, καταγράφοντας αύξηση κατά 17,4% την περίοδο Ιανουαρίου – Ιουνίου 2001, σε σύγκριση με πτώση 18,9% την αντίστοιχη περίοδο του προηγούμενου χρόνου. Πιο συγκεκριμένα, η παραγωγή φυτικών και κτηνοτροφικών προϊόντων σημείωσε άνοδο κατά 33,3% και 1,0% αντίστοιχα κατά την πρώτη εξαμηνία του έτους, σε σύγκριση με πτώση κατά 31,9% και αύξηση 1,1% αντίστοιχα κατά την ίδια περίοδο του 2000.

Στο δευτερογενή τομέα η εικόνα είναι κάπως πιο απαισιόδοξη, αφού ο τομέας των

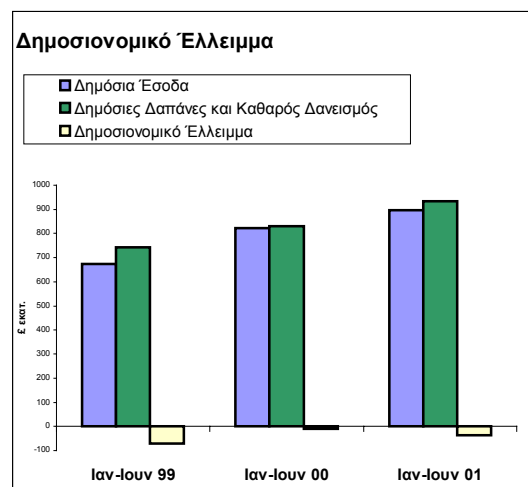
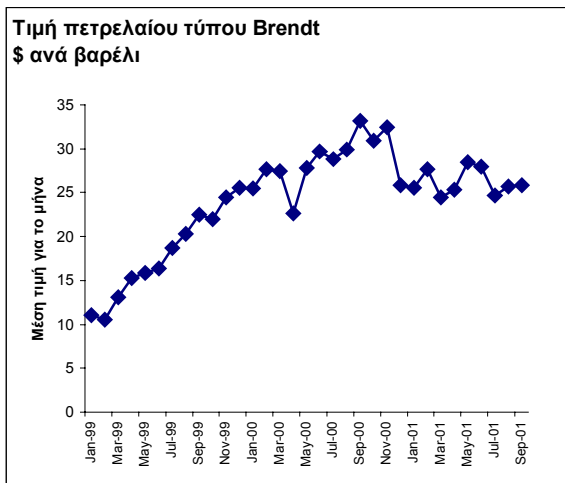
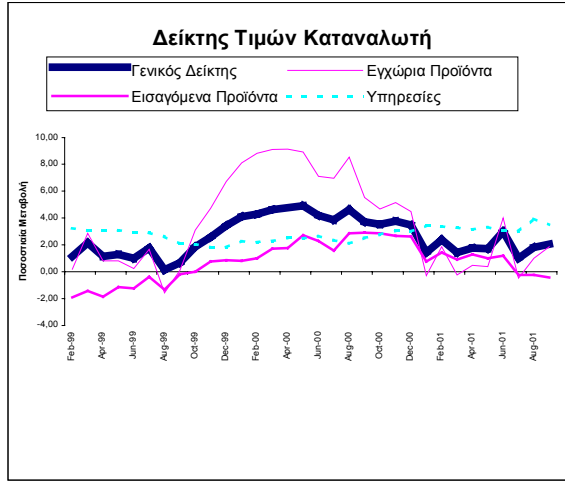
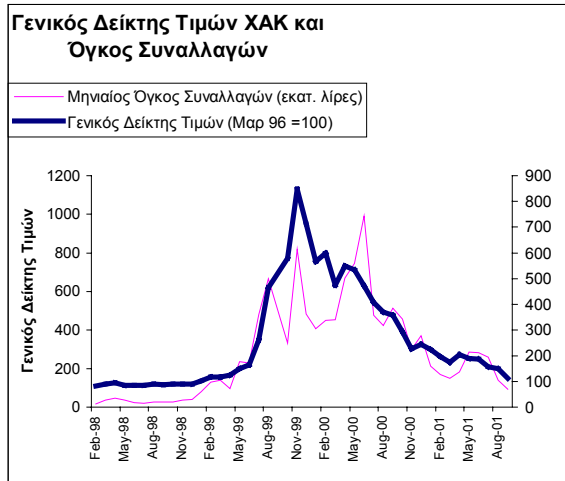
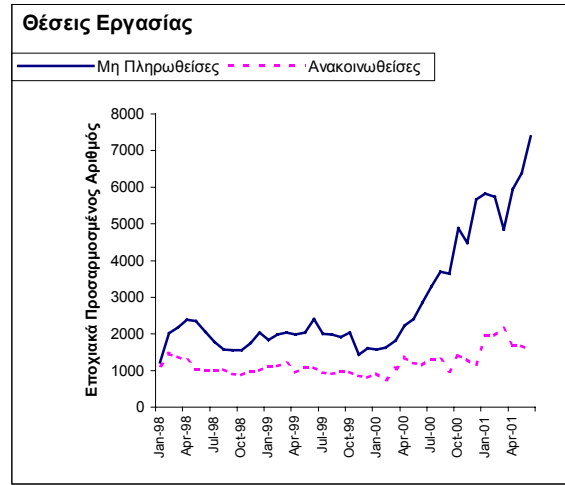
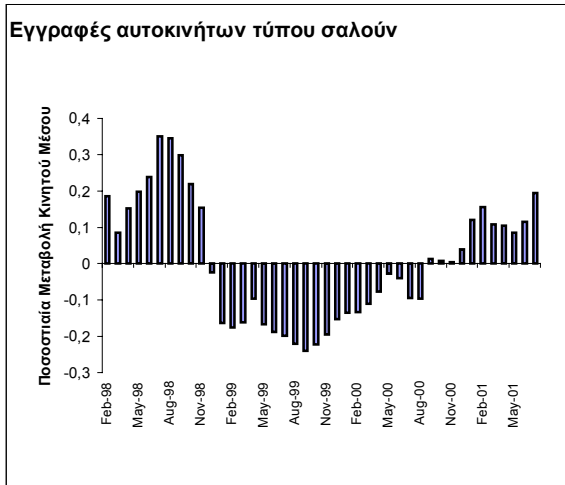
κατασκευών που μέχρι το Μάιο του 2001 παρουσίαζε σημαντική ανάκαμψη, έχει αρχίσει να δείχνει σημεία κόπωσης ενώ παράλληλα, ο τομέας της μεταποίησης συνεχίζει την πτωτική του πορεία. Αναλυτικότερα, κατά τους μήνες Ιούνιο και Ιούλιο του 2001, ο δείκτης όγκου αδειών οικοδομής, που δείχνει τις προοπτικές του τομέα των κατασκευών για τους επόμενους λίγους μήνες, σημείωσε πτώση κατά 8,3% και 1,3% αντίστοιχα, σε σύγκριση με άνοδο κατά 23,9% και πτώση 9,1% τους αντίστοιχους μήνες του προηγούμενου χρόνου. Αντίθετα, ο δείκτης αξίας αδειών οικοδομής συνέχισε την ανοδική του πορεία σημειώνοντας αύξηση κατά 2,7% και 12,3% τον Ιούνιο και Ιούλιο αντίστοιχα, σε σύγκριση με άνοδο 21,1% και πτώση 4,7% αντίστοιχα κατά τους ίδιους μήνες του προηγούμενου χρόνου. Για ολόκληρη την πρώτη εφταμηνία του έτους, όμως, οι δείκτες όγκου και αξίας αδειών οικοδομής σημείωσαν άνοδο της τάξης του 23,4% και 25,6% αντίστοιχα, σε σύγκριση με αύξηση κατά 1,6% και 5,7% αντίστοιχα κατά την περίοδο Ιανουαρίου-Ιουλίου του 2000. Οι πωλήσεις τσιμέντου στην εγχώρια αγορά συνέχισαν την ανοδική τους πορεία και κατά το μήνα Αύγουστο, σημειώνοντας αύξηση της τάξης του 13,6%, σε σύγκριση με άνοδο 16,8% τον Αύγουστο του 2001. Για ολόκληρη την περίοδο Ιανουαρίου-Αυγούστου 2001, οι πωλήσεις τσιμέντου διευρύνθηκαν κατά 14,9%, σε σχέση με πτώση 1,7% που παρατηρήθηκε την αντίστοιχη περίοδο του προηγούμενου χρόνου.

Όσον αφορά τη μεταποίηση, η κατάσταση είναι πολύ ανησυχητική αφού με εξαίρεση

Διάγραμμα 1

Διάγραμμα 2

τον Ιανουάριο και το Μάιο του 2001 όταν είχε παρατηρηθεί μικρή άνοδος της βιομηχανικής παραγωγής, για όλους τους υπόλοιπους μήνες μέχρι και τον Ιούνιο που υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία, σημειώνεται σημαντική πτώση. Συγκεκριμένα, ο δείκτης όγκου βιομηχανικής παραγωγής μειώθηκε κατά 4,3% τον Ιούνιο του 2001, σε σύγκριση με άνοδο κατά 4,2% κατά τον αντίστοιχο μήνα

του 2000, ενώ για ολόκληρη την περίοδο Ιανουαρίου-Ιουνίου του τρέχοντος έτους, ο δείκτης σημείωσε πτώση της τάξης του 3,7%, σε σύγκριση με άνοδο κατά 5,9% την αντίστοιχη περίοδο του προηγούμενου χρόνου. Η ακριβής κατάσταση στη μεταποίηση κατά κατηγορία προϊόντων παρουσιάζεται στον πίνακα 1 που ακολουθεί.

Πίνακας 1

Δείκτης Όγκου Συνολικής Βιομηχανικής Παραγωγής - % Μεταβολή

	Ιούνιος 01/00	Ιούνιος 00/99	Ιαν-Ιούν. 01/00	Ιαν-Ιούν. 00/99
Συνολικός Δείκτης	-4,26	4,16	-3,73	5,90
Τρόφιμα, Ποτά και Καπνοβιομηχανία	-8,22	3,99	-7,42	8,49
Κλωστοϋφαντουργικές Ύλες και Προϊόντα	-2,11	-0,19	-3,12	-10,15
Δέρμα και Δερμάτινα Είδη	-12,93	-12,53	-6,01	-12,86
Ξύλο και Προϊόντα Ξύλου	-18,03	8,08	-6,54	7,83
Χαρτοπολτός, Χαρτί, Προϊόντα Χαρτιού, Εκδοτικές και Εκτυπωτικές Δραστηριότητες	5,61	11,90	7,28	11,01
Προϊόντα Διύλισης Πετρελαίου	37,37	-31,44	-0,88	-12,43
Χημικές Ουσίες, Χημικά Προϊόντα και Συνθετικές Ύλες	6,48	2,27	5,59	5,34
Ελαστικά Προϊόντα και Πλαστικές Ύλες	-10,02	4,34	-5,68	-1,46
Άλλα μη-μεταλλικά Ορυκτά Προϊόντα	-2,49	6,23	1,01	5,55
Βασικά Μεταλλικά και Μεταλλικά Προϊόντα	2,32	12,41	-2,19	13,07
Μηχανήματα και Είδη Εξοπλισμού Π.δ.κ.α.	3,23	7,89	2,30	11,76
Ηλεκτρικός Εξοπλισμός και Οπτικές Συσκευές	7,74	2,92	-8,61	7,60
Εξοπλισμός Μεταφορών	-36,04	28,99	-25,78	7,08
Βιομηχανίες Κατασκευών Π.δ.κ.α.	-6,54	-2,24	-8,53	7,81

Κυριότερη κινητήρια δύναμη της οικονομίας συνεχίζει να αποτελεί ο τομέας των υπηρεσιών και κυρίως ο τουρισμός, παρά την επιβράδυνση που παρατηρείται στις αφίξεις τουριστών κατά το 2001. Συγκεκριμένα, οι αφίξεις τουριστών ανήλθαν κατά 4,2% τον Αύγουστο και παρουσίασαν πτώση κατά 0,2% το Σεπτέμβριο του 2001, σε σύγκριση με άνοδο 4,6% και 6,6% αντίστοιχα, κατά τους ίδιους μήνες του προηγούμενου χρόνου. Για ολόκληρη την

περίοδο Ιανουαρίου-Σεπτεμβρίου 2001, οι αφίξεις σημείωσαν αισθητή επιβράδυνση και ανήλθαν κατά 4,0%, σε σύγκριση με αύξηση της τάξης του 10,1% την αντίστοιχη περίοδο του 2000. Τα έσοδα από τον τουρισμό για την περίοδο Ιανουαρίου-Αυγούστου 2001, που υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία, υπολογίζονται στα £887,1 εκ. περίπου, που αντιστοιχεί με άνοδο 12,2% σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του 2000. Η επιβραδυνόμενη πορεία που παρουσιάζει ο

τουρισμός μέσα στο 2001 αποτυπώνεται ως ένα βαθμό και στη μείωση του βαθμού αισιοδοξίας των ξενοδόχων, όπως φαίνεται στην Έρευνα Επιχειρηματικών Προβλέψεων που διεξήχθη από τη Στατιστική Υπηρεσία τον Αύγουστο του 2001. Συγκεκριμένα, το ποσοστό των ξενοδοχειακών επιχειρήσεων που δήλωσαν τον Αύγουστο ότι ανέμεναν χειροτέρευση της κατάστασής τους κατά τους επόμενους έξι μήνες, υπερβαίνει το ποσοστό εκείνων που προβλέπει βελτίωση, ενώ κατά τον ίδιο μήνα του προηγούμενου χρόνου το ποσοστό των ξενοδόχων που ανέμενε βελτίωση στην κατάστασή τους ξεπερνούσε το ποσοστό εκείνων που ανέμεναν χειροτέρευση. Παρόλα αυτά, το ποσοστό των ξενοδόχων που δήλωσε πως η παρούσα κατάσταση τους κρίνεται ως πολύ ικανοποιητική υπερβαίνει το ποσοστό εκείνων που την χαρακτήρισαν ως μη ικανοποιητική κατά 40 εκατοστιαίες μονάδες, ενώ κατά τον ίδιο μήνα του προηγούμενου χρόνου η διαφορά αυτή ήταν αρκετά μικρότερη. Ταυτόχρονα, το ποσοστό των ξενοδόχων που εκτιμά πως κατά τον Αύγουστο η ζήτηση ήταν ψηλότερη της κανονικής, κυμάνθηκε στα ίδια επίπεδα με τον Αύγουστο του 2000, ενώ το ποσοστό που χαρακτήρισε τη ζήτηση κανονική για την

εποχή υπερβαίνει το αντίστοιχο του ίδιου μήνα του προηγούμενου χρόνου.

Κατανάλωση

Υποχώρηση σημείωσε για πρώτη φορά αυτό το χρόνο η ιδιωτική κατανάλωση αφού ο δείκτης όγκου λιανικών πωλήσεων μειώθηκε κατά 3,1% κατά το μήνα Ιούνιο σε σύγκριση με αύξηση 20,0% τον αντίστοιχο μήνα του προηγούμενου χρόνου και άνοδο 8,2% το Μάιο του τρέχοντος έτους. Για ολόκληρη την πρώτη εξαμηνία του 2001, ο δείκτης όγκου λιανικών πωλήσεων σημείωσε επιβράδυνση και ανήλθε κατά 3,1%, σε σύγκριση με άνοδο 7,0% την αντίστοιχη περίοδο του 2000. Μικρή υποχώρηση σημείωσε και ο ρυθμός αύξησης των εγγραφών ιδιωτικών σαλούν αυτοκινήτων, μετά από τις πολύ καλές επιδόσεις των προηγούμενων μηνών, αφού κατά το μήνα Ιούνιο έφθασε μόλις το 1,5% σε σύγκριση όμως με πτώση 3,5% τον αντίστοιχο μήνα του 2000. Στοιχεία για τους μήνες Ιούλιο και Αύγουστο όμως, δείχνουν ότι η τάση αυτή αναστρέφεται ξανά, με τις εγγραφές ιδιωτικών σαλούν αυτοκινήτων να σημειώνουν αυξήσεις της τάξης του 25,9% και 39,1% αντίστοιχα. Η ακριβής πορεία που ακολούθησαν οι λιανικές πωλήσεις κατά κατηγορία προϊόντων παρουσιάζεται στον πίνακα 2 που ακολουθεί.

Πίνακας 2

Δείκτης Όγκου Λιανικών Πωλήσεων - % Μεταβολή κατά Κατηγορία

	Ιούνιος 01/00	Ιούνιος 00/99	Ιαν-Ιούν. 01/00	Ιαν-Ιούν. 00/99
Συνολικός Δείκτης	-3,10	20,00	3,11	6,95
Τρόφιμα, Ποτά και Καπνός	6,31	9,49	4,66	-0,42
Είδη Ένδυσης και Ρουχισμού	-6,34	29,13	-0,53	19,29
Υπόδηση και Δερμάτινα Είδη	-7,46	41,53	1,04	18,90
Ηλεκτρικά Είδη και Συσκευές	-30,41	84,36	-10,57	24,84
Οχήματα, Μηχανήματα και Ανταλλακτικά	-0,44	16,92	12,05	1,89
Υπεραγορές	3,59	18,77	-0,22	12,11
Φαρμακεία	5,95	-14,18	4,45	-10,04
Έπιπλα	-18,73	26,94	-0,40	17,37
Σταθμοί Πετρελαιοειδών	2,10	1,33	-0,50	6,47
Παιγνίδια	-17,79	-3,08	-1,25	-5,38

Με τη μείωση που παρατηρήθηκε στις λιανικές πωλήσεις κατά το μήνα Ιούνιο συνηγορεί, ως ένα βαθμό και η μεγάλη επιβράδυνση που παρατηρήθηκε στις εισαγωγές προϊόντων για εγχώρια κατανάλωση (εξαιρουμένων των εισαγωγών στρατιωτικού υλικού και πετρελαιοειδών) οι οποίες διευρύνθηκαν κατά 3,8% τον Ιούνιο του 2001, σε σύγκριση με άνοδο 12,2% το Μάιο του τρέχοντος έτους και 9,3% τον Ιούνιο του 2000. Για ολόκληρη όμως την πρώτη εξαμηνία του 2001, οι εισαγωγές αυτές σημείωσαν επιτάχυνση και ανήλθαν κατά 14,8%, σε σύγκριση με αύξηση 12,3% την αντίστοιχη περίοδο του 2000. Επίσης, επιβράδυνση στις εισαγωγές σημειώθηκε και κατά τον Ιούλιο του τρέχοντος έτους, γεγονός που πιθανόν να υποδεικνύει πως η πτωτική τάση στην κατανάλωση συνεχίστηκε και κατά τον Ιούλιο, αν και δεν υπάρχουν ακόμη τα στοιχεία που αφορούν τις λιανικές πωλήσεις κατά το μήνα αυτό.

Είναι αρκετά δύσκολο να προβλεφθεί αυτή τη στιγμή η πορεία της ιδιωτικής κατανάλωσης για το υπόλοιπο του έτους, αφού είναι πρόωρο να πει κανείς με βεβαιότητα ποια θα είναι η επίδραση στην κυπριακή οικονομία, των

διεθνών εξελίξεων, όπως διαμορφώθηκαν μετά την 11^η Σεπτεμβρίου, καθώς και πως θα επηρεαστεί η ιδιωτική κατανάλωση από τις πρόσφατες μειώσεις των επιτοκίων από την Κεντρική Τράπεζα.

Αγορά Εργασίας

Στην αγορά εργασίας, ο αριθμός των εγγεγραμμένων ανέργων παρουσιάζει μείωση για όλους τους μήνες του 2001, μέχρι και τον Αύγουστο που υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία, σε σύγκριση με τους αντίστοιχους μήνες του 2000. Συγκεκριμένα, τον Αύγουστο του 2001 καταγράφηκε μείωση των εγγεγραμμένων ανέργων κατά 13,7%, σε σύγκριση με μείωση της τάξης του 12,3% τον Αύγουστο του 2000 ενώ η ανεργία σαν ποσοστό του οικονομικά ενεργού πληθυσμού περιορίστηκε στο 2,9%, σε σχέση με 3,3%, τον αντίστοιχο μήνα του 2000. Μείωση στον αριθμό των ανέργων σημειώθηκε και σε σχέση με τον Ιούλιο του 2001 όταν είχε παρουσιασθεί μια εποχική αύξηση στην ανεργία και είχε φθάσει το 3,0% του οικονομικά ενεργού πληθυσμού. Για ολόκληρη την περίοδο Ιανουαρίου-Αυγούστου 2001 η ανεργία σημείωσε πτώση κατά 17,9% και περιορίστηκε στο 3,0% του οικονομικά ενεργού πληθυσμού,

σε σύγκριση με 3,6% του οικονομικά ενεργού πληθυσμού την αντίστοιχη περίοδο του 2000. Πτώση της ανεργίας παρατηρήθηκε σε όλους σχεδόν τους τομείς της οικονομίας με κύρια εξαίρεση τους νεοεισερχόμενους στην αγορά εργασίας οι οποίοι σημείωσαν αύξηση κατά 29,0% κατά τους πρώτους οκτώ μήνες του έτους.

Δημόσια Οικονομικά

Μειωμένο παρουσιάζεται το δημοσιονομικό έλλειμμα κατά την περίοδο Ιανουαρίου-Ιουνίου 2001 αφού περιορίστηκε στα £36,8 εκατ. σε σύγκριση με £63,6 εκατ. κατά την περίοδο Ιανουαρίου – Μαΐου του τρέχοντος έτους. Σε σύγκριση όμως με την πρώτη εξαμηνία του 2000, το δημοσιονομικό έλλειμμα εμφανίζεται

αυξημένο, αφού κατά την περίοδο εκείνη το έλλειμμα είχε φθάσει μόλις τα £9,8 εκατ. Για ολόκληρο το έτος το δημοσιονομικό έλλειμμα αναμένεται να είναι οριακά χαμηλότερο του 2,7% του Α.Εγχ.Π. που είχε σημειωθεί το 2000.

Πιο συγκεκριμένα, τα δημόσια έσοδα σημείωσαν άνοδο της τάξης του 9,2% κατά την πρώτη εξαμηνία του έτους, σε σύγκριση με άνοδο 22,1% κατά την αντίστοιχη περίοδο του 2000. Από τις κατηγορίες των δημοσίων εσόδων, οι εισπράξεις τόσο από τους άμεσους όσο και από τους έμμεσους φόρους παρουσίασαν επιβράδυνση και ανήλθαν κατά 17,7% και 13,6% αντίστοιχα, σε σύγκριση με αυξήσεις κατά 21,3% και 20,5% αντίστοιχα, την πρώτη εξαμηνία του προηγούμενου χρόνου.

Πίνακας 3

Κατάσταση Δημοσίων Οικονομικών

	€ εκ.			% Μεταβολή 01/00		
	Ιαν-Απρ	Ιαν-Μάιος	Ιαν-Ιουν.	Ιαν-Απρ.	Ιαν-Μάιος	Ιαν-Ιουν.
Δημόσια Έσοδα και Χορηγίες	574,0	689,4	897,4	17,0	10,0	9,2
Άμεσοι Φόροι	194,0	225,2	259,8	26,8	20,0	17,7
Φόρος Εισοδήματος	136,6	161,9	181,1	49,4	41,8	41,2
Έμμεσοι Φόροι	231,9	288,1	359,9	12,8	12,8	13,6
Φόρος Προστιθέμενης Αξίας	111,2	132,1	167,3	33,4	29,4	29,2
Φόροι Κατανάλωσης	53,4	68,0	90,0	6,1	5,4	11,1
Εισαγωγικοί Δασμοί	16,9	28,5	33,1	-6,5	16,2	5,8
Συνεισφορές στο Ταμείο Κοιν. Ασφαλίσεων	94,8	110,4	130,8	22,6	9,5	10,4
Άλλα Έσοδα	52,8	64,9	146,0	-2,5	-21,3	-11,0
Ξένες Χορηγίες	0,5	0,9	0,9	16,3	56,1	-44,9
Δημόσιες Δαπάνες και Καθ. Δαν/μός	596,9	753,0	934,1	17,4	14,2	12,4
Τρέχουσες Δαπάνες	543,6	685,2	850,3	17,2	14,3	12,1
Αγαθά και Υπηρεσίες	236,0	295,7	356,1	13,6	9,3	6,4
Μισθοί και Ημερομίσθια	167,1	210,0	253,1	10,0	9,5	9,5
Τρέχουσες πληρωμές	134,4	175,3	202,9	22,4	42,8	12,7
Κοινωνικές Συντάξεις	7,9	9,9	11,9	12,3	13,2	9,9
Πληρωμές από το Ταμείο Κοιν. Ασφαλίσεων	78,8	104,0	129,8	8,8	16,2	13,7
Επιδοτήσεις	20,3	24,4	30,6	69,9	28,5	53,4
Τόκοι	93,7	106,9	154,8	22,9	20,2	8,8
Κεφαλαιουχικές Δαπάνες	47,4	60,2	75,7	11,7	7,9	10,2
Επενδύσεις	34,0	45,9	57,7	8,1	9,9	12,2
Κεφαλαιουχικές πληρωμές	12,3	14,4	18,0	13,1	1,8	4,0
Καθαρός Δανεισμός	5,9	7,5	8,2	210,2	104,7	82,1
Δημοσ/μικό Πλεόνασμα (+) / Έλλειμμα (-)	-22,9	-63,6	-36,8	28,3	97,8	275,3

Αναλυτικότερα, οι εισπράξεις από το φόρο εισοδήματος σημείωσαν μια πολύ μεγάλη αύξηση της τάξης του 41,2% σε σύγκριση με 14,0% την αντίστοιχη περίοδο του 2000, σαν αποτέλεσμα της καθυστερημένης εισπράξης εταιρικού φόρου ύψους £40,0 εκ. περίπου, τον Ιανουάριο του 2001 αντί για το Δεκέμβριο του 2000. Από την άλλη πλευρά, οι εισπράξεις από άλλους άμεσους φόρους σημείωσαν σημαντική μείωση. Παρά την παρατηρούμενη επιβράδυνση στην καταναλωτική ζήτηση, τα έσοδα από το φόρο προστιθέμενης αξίας σημείωσαν επιτάχυνση, ενώ επιβράδυνση παρατηρήθηκε στις εισπράξεις από φόρους κατανάλωσης και τους εισαγωγικούς δασμούς.

Τέλος, επιτάχυνση σημείωσαν τα έσοδα του ταμείου κοινωνικών ασφαλίσεων.

Οι δημόσιες δαπάνες επέδειξαν μικρή επιτάχυνση κατά την περίοδο Ιανουαρίου – Ιουνίου 2001 και διευρύνθηκαν κατά 12,4%, λόγω κυρίως της επιτάχυνσης στις κεφαλαιουχικές δαπάνες. Οι τρέχουσες δαπάνες όμως, παρουσίασαν μικρή επιβράδυνση και ανήλθαν κατά 12,1% κατά την πρώτη εξαμηνία του έτους. Οι δαπάνες για αγαθά και υπηρεσίες, που είναι και η μεγαλύτερη κατηγορία των τρεχουσών δαπανών, σημείωσαν σημαντική επιβράδυνση, παρά το γεγονός ότι οι δαπάνες για μισθούς και

ημερομίσθια που υπάγονται σ' αυτή την κατηγορία, παρουσίασαν επιτάχυνση. Επιβράδυνση σημείωσαν επίσης οι πληρωμές για τις τρέχουσες μεταβιβάσεις, οι πληρωμές τόκων και οι επιδοτήσεις. Αντίθετα, επιτάχυνση παρατηρήθηκε στις δαπάνες από το ταμείο κοινωνικών ασφαλίσεων. Τέλος, οι κεφαλαιουχικές δαπάνες σημείωσαν επιτάχυνση κατά την πρώτη εξαμηνία του έτους και αυξήθηκαν κατά 10,2%, σε σύγκριση με οριακή άνοδο την αντίστοιχη περίοδο του προηγούμενου χρόνου. Αυτή η εξέλιξη αντικατοπτρίζει τη μεγάλη άνοδο που σημειώθηκε τόσο στις επενδύσεις σε έργα υποδομής όσο και στις κεφαλαιουχικές μεταβιβάσεις.

2.2 ΕΞΩΤΕΡΙΚΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ

Η επιβράδυνση των εισαγωγών που είχε διαφανεί από το Μάιο συνεχίστηκε και τον Ιούνιο, ενώ ταυτόχρονα συνεχίστηκε και η ανάκαμψη των εξαγωγών. Όμως, προκαταρκτικά στοιχεία για τον Ιούλιο δείχνουν απότομη αύξηση των συνολικών εισαγωγών, της τάξης του 40%, κυρίως λόγω αύξησης των εισαγωγών στρατιωτικού εξοπλισμού και πετρελαιοειδών. Παράλληλα, συνεχίστηκε η επιβράδυνση των αφίξεων τουριστών, η οποία παρατηρείται από την αρχή του έτους. Επιπλέον, το Σεπτέμβριο καταγράφηκε μικρή μείωση των αφίξεων.

Τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία για το εμπόριο αγαθών παρουσιάζονται συνοπτικά στον πίνακα 4.

Ο ρυθμός αύξησης των εισαγωγών για εγχώρια κατανάλωση εξαιρουμένων των εισαγωγών

στρατιωτικού εξοπλισμού και πετρελαιοειδών περιορίστηκε σε 3,8% τον Ιούνιο, έναντι 9,3% τον Ιούνιο 2000, ενώ τον Ιούλιο 2001, σύμφωνα με τα τελευταία προκαταρκτικά στοιχεία, ο ρυθμός αύξησης ανήλθε σε 9,6%, έναντι 17,0% τον Ιούλιο 2000. Ο ρυθμός αύξησης των εισαγωγών για εγχώρια κατανάλωση εξαιρουμένων των εισαγωγών στρατιωτικού εξοπλισμού και πετρελαιοειδών εξακολουθεί να μειώνεται στη διάρκεια του έτους, από 35,3% τον πρώτο μήνα και 18,4% κατά το πρώτο τρίμηνο, σε 14,8% το πρώτο εξάμηνο και 14,0% την περίοδο Ιανουαρίου-Ιουλίου, σε σύγκριση με 13,0% την αντίστοιχη περίοδο του προηγούμενου έτους.¹

Οι εγχώριες εξαγωγές καθώς και οι επανεξαγωγές παρουσίασαν τον Ιούνιο και τον Ιούλιο (όπως και το Μάιο προηγουμένως) ρυθμούς αύξησης υψηλότερους από τον αντίστοιχο μήνα του προηγούμενου έτους. Συγκεκριμένα, οι εγχώριες εξαγωγές αυξήθηκαν τον Ιούνιο 2001 κατά 16,2% και τον Ιούλιο κατά 17,7%, έναντι αύξησης 15,3% τον Ιούνιο 2000 και 10,0% τον Ιούλιο 2000. Οι επανεξαγωγές αυξήθηκαν κατά 31,2% τον Ιούνιο αλλά μειώθηκαν κατά 2,4% τον Ιούλιο, έναντι μείωσης 6,9% τον Ιούνιο 2000 και 21,2% τον Ιούλιο 2000. Έτσι οι εγχώριες εξαγωγές και οι επανεξαγωγές, οι οποίες το πρώτο τρίμηνο του 2001 ήταν χαμηλότερες κατά 3,4% και 0,9%, αντίστοιχα, σε σύγκριση με το πρώτο τρίμηνο του 2000, ανέκαμψαν κατά το δεύτερο τρίμηνο παρουσιάζοντας αξιόλογη άνοδο. Οι ρυθμοί αύξησης για την περίοδο Ιανουαρίου-Ιουλίου ανήλθαν σε 6,3% και 7,9% αντίστοιχα,

¹ Στις εισαγωγές δεν περιλαμβάνεται η αξία αεροσκαφών ύψους £31,9 εκ. για το Μάρτιο 2001 και £74,8 εκ. για τον Απρίλιο 2001 τα οποία έχουν ενοικιαστεί από το εξωτερικό.

παραμένοντας ωστόσο αισθητά χαμηλότεροι από τους ρυθμούς αύξησης που καταγράφηκαν την αντίστοιχη περίοδο του προηγούμενου χρόνου.

Πίνακας 4

Στοιχεία εμπορικού ισοζυγίου Ιανουάριος – Ιούλιος* (£ εκ.)

	1999	2000	2001*	% μεταβολή 2001/2000	% μεταβολή 2000/1999
Συνολικές Εισαγωγές** (cif)	1.108,1	1.387,9	1.524,6	9,8	25,3
Εισαγωγές για εγχώρια κατανάλωση (cif)	915,1	1.142,3	1.293,4	13,2	24,8
Εισαγωγές για εγχώρια κατανάλωση (cif) εξαιρουμένων των εισαγωγών στρατιωτικού εξοπλισμού και πετρελαιοειδών	836,9	945,7	1.078,4	14,0	13,0
Συνολικές Εξαγωγές (fob)	305,7	358,5	382,0	6,5	17,3
Εγχώριες Εξαγωγές (fob)	125,9	139,7	148,5	6,3	10,9
Επανεξαγωγές (fob)	162,7	185,3	199,9	7,9	13,9
Προμήθειες για πλοία και αεροπλάνα	17,1	33,5	33,6	0,3	95,9
Ακαθάριστο Εμπορικό Ισοζύγιο	-802,4	-1.029,4	-1.142,6		

* Τα στοιχεία για τον Ιούλιο είναι προκαταρκτικά.

** Στις εισαγωγές δεν περιλαμβάνεται η αξία αεροσκαφών ύψους £31,9 εκ. για το Μάρτιο 2001 και £74,8 εκ. για τον Απρίλιο 2001 τα οποία έχουν ενοικιαστεί από το εξωτερικό.

Στον τομέα των υπηρεσιών, οι εισπράξεις από τον τουρισμό² ανήλθαν σε £887,1 εκ. την περίοδο Ιανουαρίου-Αυγούστου 2001, σημειώνοντας αύξηση 12,2% σε σύγκριση με την αντίστοιχη περίοδο του 2000. Αν και η αύξηση αυτή είναι αξιόλογη, παρατηρείται επιβράδυνση σε σύγκριση με τα δύο προηγούμενα έτη, κατά τα οποία είχαν καταγραφεί αυξήσεις της τάξης του 16,5%. Η αύξηση των εισπράξεων κατά την περίοδο

Ιανουαρίου-Αυγούστου 2001 πηγάζει κυρίως από χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης – από όπου προήλθε ποσοστό πέραν του 81% των εισπράξεων – πρωτίστως από το Ηνωμένο Βασίλειο, και κατά δεύτερο λόγο από τη Ρωσία και άλλες χώρες της πρώην Σοβιετικής Ένωσης – από όπου προήλθε ποσοστό 7,1% των εισπράξεων.

² Στον υπολογισμό των εισπράξεων από τον τουρισμό καθώς και των αφίξεων τουριστών δεν έχουν ληφθεί υπόψη οι Κύπριοι φοιτητές.

Πίνακας 5

Αφίξεις τουριστών

Ιανουάριος – Σεπτέμβριος

				%	%
	1999	2000	2001	μεταβολή 2001*/2000	μεταβολή 2000/1999
Αριθμός Ατόμων*	1.961.174	2.158.383	2.244.647	4,0	10,1

* Δεν περιλαμβάνει τις αφίξεις Κυπρίων φοιτητών.

Οι αφίξεις τουριστών σημείωσαν επιβράδυνση τον Αύγουστο, όπως και όλους τους προηγούμενους μήνες του 2001. Οι αφίξεις τον Αύγουστο 2001 αυξήθηκαν κατά 4,2%, σε σύγκριση με 4,6% αύξηση τον Αύγουστο 2000. Το Σεπτέμβριο η κατάσταση επιδεινώθηκε και οι αφίξεις μειώθηκαν κατά 0,2%, σε σύγκριση με αύξηση 6,6% το Σεπτέμβριο 2000. Δεν είναι σαφές από τα διαθέσιμα στοιχεία κατά πόσο η μείωση αυτή προέκυψε πριν ή μετά τα γεγονότα της 11^{ης} Σεπτεμβρίου στις Ηνωμένες Πολιτείες. Για την περίοδο Ιανουαρίου – Σεπτεμβρίου 2001 ο ρυθμός αύξησης των αφίξεων μειώθηκε στο 4,0%, έναντι 10,1% κατά την αντίστοιχη περίοδο του προηγούμενου έτους.

Ο πίνακας 6 παρουσιάζει τις επενδύσεις μη κατοίκων σε μετοχές εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου. Όπως φαίνεται στον πίνακα, οι καθαρές επενδύσεις μη κατοίκων ανήλθαν σε £555,4 χιλιάδες τον

Αύγουστο, όμως το Σεπτέμβριο περιορίστηκαν σε £100,9 χιλιάδες.³

³ Οι πίνακες 8 και 9 του παραρτήματος παρουσιάζουν αναλυτικά τις αγοραπωλησίες μετοχών εισηγμένων στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου από μη κατοίκους κατά χώρα διαμονής.

Πίνακας 6**Επενδύσεις μη κατοίκων στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου**

Ιανουάριος – Σεπτέμβριος 2001 (£ χιλιάδες)

	Ιαν.	Φεβρ.	Μάρ.	Απρ.	Μάιος	Ιούν.	Ιουλ.	Αύγ.	Σεπ.
Αγορές	2.044,7	2.384,7	1.686,2	1.206,2	1.817,3	794,6	688,5	1.261,6	872,7
Πωλήσεις	969,1*	2.085,8	1.086,6	999,3	1.097,0	1.312,7	406,6	706,1	771,8
Καθαρές επενδύσεις	- *	298,9	599,6	206,9	720,3	-518,1	281,9	555,4	100,9

* Τα στοιχεία για τις πωλήσεις τον Ιανουάριο καλύπτουν μόνο την περίοδο 17/01/2001 μέχρι 31/01/2001.

Προβλέψεις για το ισοζύγιο πληρωμών

Ο πίνακας 7 παρουσιάζει συνοπτικά τις τελευταίες προβλέψεις για το ισοζύγιο πληρωμών, οι οποίες έγιναν με βάση τα δεδομένα στις αρχές Σεπτεμβρίου, πριν την τρομοκρατική επίθεση της 11^{ης} Σεπτεμβρίου. Σύμφωνα με τις προβλέψεις αυτές το έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών αναμένεται να περιοριστεί σε £274,5 εκ., παραμένοντας ωστόσο στο σχετικά ψηλό επίπεδο του 4,7% του Α.Εγχ.Π., σε σύγκριση με 5,2% του Α.Εγχ.Π. το 2000. Η βελτίωση αυτή του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών, αν και μικρότερη από ότι αναμενόταν στις αρχές του έτους, προέρχεται κυρίως από την επιβράδυνση των εισαγωγών.

Συγκεκριμένα, οι εισαγωγές αναμένεται να αυξηθούν κατά 3,3%, έναντι ρυθμού αύξησης 23,2% το 2000. Η επιβράδυνση των εισαγωγών, η οποία εμφανίστηκε από το δεύτερο τρίμηνο του έτους, αποδίδεται στην

αρνητική επίδραση της πτώσης των τιμών στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου στην εγχώρια ζήτηση καθώς και στην πτώση της τιμής του πετρελαίου⁴. Ταυτόχρονα αναμένεται αύξηση των επανεξαγωγών κατά 8,2% και αύξηση των εγχώριων εξαγωγών κατά 2,5%, κυρίως λόγω της ανάκαμψης των εξαγωγών γεωργικών προϊόντων, ιδίως πατατών, ενώ οι εξαγωγές μεταποιημένων προϊόντων αναμένεται να παραμείνουν περίπου στα περσινά επίπεδα.⁵

⁴ Οι προβλέψεις για τις εισαγωγές πετρελαιοειδών βασίστηκαν σε αναμενόμενη μέση τιμή του πετρελαίου USD26,0 το βαρέλι για το έτος 2001 (έναντι USD28,5 το 2000). Σημειώνεται ότι η μέση τιμή του πετρελαίου τύπου Brent το Σεπτέμβριο, παρά τις απότομες αυξομειώσεις μετά τις 11 Σεπτεμβρίου, ανήλθε σε USD25,8 το βαρέλι και η μέση τιμή για τους πρώτους εννέα μήνες του έτους ήταν USD26,2, ενώ στα τέλη Σεπτεμβρίου και αρχές Οκτωβρίου η τιμή κυμάνθηκε γύρω στα USD21 το βαρέλι.

⁵ Οι προβλεπόμενες εξαγωγές είναι ελαφρά χαμηλότερες σε σύγκριση με τις προβλέψεις που έγιναν τον Απρίλιο 2001, ενώ οι προβλεπόμενες εισαγωγές είναι οριακά υψηλότερες.

Όσον αφορά τον τουρισμό, οι προβλέψεις που δίνονται στον πίνακα 7 βασίζονται σε αύξηση των αφίξεων κατά 5,0% στα 2,820 εκ. άτομα το 2001⁶, έναντι αύξησης 10,3% το 2000, και σε 4,8% μεγέθυνση της κατά κεφαλήν δαπάνης, με αποτέλεσμα την αύξηση των εισπράξεων από τον τουρισμό κατά 10,0% σε £1.313,0 εκ., έναντι αύξησης 16,5% το 2000.

Παράλληλα, οι καθαρές εισροές κεφαλαίων θα είναι αισθητά αυξημένες το 2001 σε σύγκριση με τα προηγούμενα χρόνια, λόγω μακροπρόθεσμου δανεισμού τραπεζών (οι οποίες είναι παραρτήματα ή θυγατρικές αλλοδαπών τραπεζών) από τα κεντρικά τους γραφεία στο εξωτερικό και επίσης λόγω της έκδοσης σημαντικού ποσού χρεογράφων των κυπριακών τραπεζών στο εξωτερικό. Αντίθετα, αναμένονται καθαρές αποπληρωμές των μακροπρόθεσμων εξωτερικών δανείων της κυβέρνησης και των ημικρατικών οργανισμών και μικρή μόνο αύξηση του δανεισμού του ιδιωτικού τομέα εκτός των τραπεζών.

Όπως προαναφέρθηκε, οι προβλέψεις έγιναν με βάση τα δεδομένα πριν τα γεγονότα της 11^{ης} Σεπτεμβρίου. Οι επιπτώσεις των γεγονότων αυτών στις εξωτερικές συναλλαγές της Κύπρου, ιδίως στον ευαίσθητο τομέα του τουρισμού (που πέρσι ήταν η πηγή 46,2% των συνολικών εισπράξεων της Κύπρου από εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών), δεν μπορούν πρακτικά να προβλεφθούν κατά το παρόν στάδιο, λόγω της αβεβαιότητας της διεθνούς κατάστασης,

ιδιαίτερα όσον αφορά την ένταση και διάρκεια των πολεμικών επιχειρήσεων.

Η οριακή μείωση στις αφίξεις τουριστών που ήδη καταγράφηκε το Σεπτέμβριο ενδεχομένως να οφείλεται όχι μόνο στα γεγονότα της 11^{ης} Σεπτεμβρίου αλλά και στην οικονομική επιβράδυνση στην Ευρώπη (από όπου προέρχεται η μεγάλη πλειοψηφία των τουριστών), η οποία είχε ήδη εμφανιστεί πριν τα γεγονότα αυτά. Σύμφωνα με τις ενδείξεις, τα περισσότερα τουριστικά πακέτα για το Σεπτέμβριο ήταν ήδη προπληρωμένα και οι ακυρώσεις φαίνεται ότι ήταν περίπου 1-2%.

Για τον Οκτώβριο φαίνεται ότι υπήρχαν απώλητα τουριστικά πακέτα, το ποσοστό των οποίων κυμαίνεται από 5 έως 10%, ενώ για την επικείμενη χειμερινή περίοδο η ροή των κρατήσεων έχει μειωθεί αισθητά. Η μείωση των κρατήσεων από το Ηνωμένο Βασίλειο υπολογίστηκε σε 50-70% και από τη Γερμανία σε 20% περίπου.⁷ Ενδεικτική της κατάστασης είναι και η μείωση της επιβατικής κίνησης του εθνικού αερομεταφορέα, όπου παρατηρήθηκε απότομη κάμψη των νέων κρατήσεων και ακύρωση μερικών ναυλωμένων πτήσεων. Η μείωση της επιβατικής κίνησης ήταν της τάξης του 4% για το Σεπτέμβριο και 15% για τον Οκτώβριο (κατά τα μέσα του μήνα).

⁶ Οι προβλέψεις για τις αφίξεις έχουν αναθεωρηθεί προς τα κάτω σε σύγκριση με τις προβλέψεις που έγιναν τον Απρίλιο, λόγω αναπροσαρμογής των στοιχείων με την αφαίρεση των Κυπρίων φοιτητών.

⁷ Το Ηνωμένο Βασίλειο είναι η κυριότερη πηγή τουρισμού, με ποσοστό 57,9% των συνολικών εισπράξεων από τον τουρισμό την περίοδο Ιανουαρίου–Αυγούστου 2001, και η Γερμανία είναι η τρίτη κυριότερη πηγή (μετά την πρώην Σοβιετική Ένωση), με ποσοστό 6,4% των εισπράξεων την ίδια περίοδο.

Εν πάση περιπτώσει, δεδομένης της μικρής σχετικά σημασίας του χειμερινού τουρισμού⁸, ακόμα και μια κατακόρυφη πτώση του τουρισμού τους τελευταίους μήνες του έτους δεν μπορεί να έχει τόσο σοβαρές επιπτώσεις στο ισοζύγιο πληρωμών του 2001. Το τελικό αποτέλεσμα θα εξαρτηθεί από τις διεθνείς εξελίξεις και από την αποτελεσματικότητα των μέτρων που ήδη άρχισε να παίρνει η κυβέρνηση για προβολή της Κύπρου ως ασφαλούς τουριστικού προορισμού. Καλύτερη εκτίμηση της κατάστασης μπορεί να γίνει τον επόμενο μήνα.

---

⁸ Ο αριθμός των αφίξεων την περίοδο Νοεμβρίου-Δεκεμβρίου 2000 ήταν 227,2 χιλιάδες ή 8,5% των συνολικών αφίξεων.

Πίνακας 7

	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001 (Προβλ.)*	% μεταβολή 2001/2000	% 2000/1999
Εξαγωγές (fob)	404,0	396,6	387,1	432,9	510,2	597,1	605,6	519,9	504,4	523,5	553,5	5,7	3,8
Εισαγωγές (fob)	-1.186,0	-1.483,8	-1.181,1	-1.330,5	-1.499,4	-1.667,4	-1.704,7	-1.807,4	-1.796,9	-2.213,7	-2.287,7	3,3	23,2
Εμπορικό ισοζύγιο	-782,0	-1.087,2	-794,0	-897,6	-989,2	-1.070,3	-1.099,1	-1.287,5	-1.292,6	-1.690,1	-1.734,2	2,6	30,8
Αδηλες εισπράξεις	1.031,4	1.311,2	1.332,5	1.474,8	1.587,8	1.579,1	1.705,0	1.802,9	2.059,6	2.469,9	2.625,0	6,3	19,9
Αδηλες πληρωμές	-450,1	-505,2	-488,6	-533,6	-671,4	-724,2	-779,8	-827,7	-885,1	-1.063,9	-1.165,3	9,5	20,2
Ισοζύγιο άδηλων πόρων	581,3	806,0	843,9	941,2	916,4	854,9	925,2	975,2	1.174,6	1.406,0	1.459,7	3,8	19,7
Ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών	-200,7	-281,2	49,9	43,6	-72,8	-215,4	-173,9	-312,3	-118,0	-284,1	-274,5	-3,4	140,8
Βραχυπρόθεσμα κεφάλαια	82,4	45,9	-31,6	63,2	6,7	4,4	-22,5	-36,7	41,5	5,7	5,7	0,0	-86,3
Μακροπρόθεσμα δάνεια	14,6	30,4	-24,0	-70,7	-34,0	-39,4	-44,4	49,3	-172,7	55,0	185,5	237,5	-131,8
Άλλα μακροπρόθεσμα κεφάλαια	21,1	31,5	23,3	9,4	22,3	45,0	169,0	181,7	178,7	62,4	267,3	328,4	-65,1
Καθαρή κίνηση κεφαλαίων	118,1	107,8	-32,3	1,9	-5,0	10,0	102,1	194,3	47,6	123,1	458,5	272,6	158,8
Καθαρά λάθη και παραλείψεις	50,1	39,9	33,2	20,5	-33,1	-14,1	-47,3	-71,3	-81,8	96,6	0,0		
Ισοζύγιο πληρωμών	-32,5	-133,5	50,8	66,0	-110,9	-219,5	-119,1	-189,3	-152,2	-64,4	184,0		
Ονομαστικό Α.Εγχ.Π.	2.674,7	3.102,9	3.274,6	3.650,7	4.006,6	4.161,0	4.369,3	4.693,7	5.017,5	5.485,9	5.885,7		
Ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών ως ποσοστό (%) του Α.Εγχ.Π.	-7,5	-9,1	1,5	1,2	-1,8	-5,2	-4,0	-6,7	-2,4	-5,2	-4,7		

*Οι πιο πάνω προβλέψεις για τα έτη 2001 έγιναν με βάση τα δεδομένα στις αρχές Σεπτεμβρίου, πριν την τρομοκρατική επίθεση της 11ης Σεπτεμβρίου.

2.3 ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΚΑΙ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΙΚΕΣ ΙΣΟΤΙΜΙΕΣ

Διεθνείς Οικονομικές Εξελίξεις

Οι ρυθμοί ανάπτυξης της παγκόσμιας οικονομίας είχαν επιβραδυνθεί πριν το τρομοκρατικό κτύπημα στις Ηνωμένες Πολιτείες.

Η βιομηχανική παραγωγή των ΗΠΑ μειώθηκε κατά 4,8% μέχρι τον Αύγουστο, ενώ η ανεργία έφτασε στο 4,9% σε σύγκριση με 4,1% τον προηγούμενο χρόνο. Ο ετήσιος ρυθμός μεγέθυνσης την πρώτη εξαμηνία ήταν 1,2% με την δεύτερη τριμηνία να συμβάλλει μόνο κατά 0,2%.

Στην **Ευρωζώνη** η βιομηχανική παραγωγή μειώθηκε κατά 1,1% μέχρι τον Ιούλιο. Τριμηνιαία στοιχεία δείχνουν αύξηση του Α.Εγχ.Π. την

περίοδο Απριλίου – Ιουνίου 2001 κατά 0,2%, ενώ ο ετήσιος πληθωρισμός αυξήθηκε στο 2,7% από 2,3% τον προηγούμενο χρόνο. Οι λιανικές πωλήσεις σημείωσαν αύξηση κατά 1,3%, ενώ η ανεργία μειώθηκε στο 8,3% από 8,7% τον προηγούμενο χρόνο.

Στην **Ιαπωνία** η βιομηχανική παραγωγή, οι λιανικές πωλήσεις, και το Α.Εγχ.Π σημείωσαν ετήσιες μειώσεις της τάξεως του 11,7%, 2,1%, και 0,7% αντίστοιχα. Η ανεργία αυξήθηκε στο 5,0% .

Ως αποτέλεσμα των πιο πάνω εξελίξεων ο ΟΟΣΑ μείωσε τον αναμενόμενο ρυθμό ανάπτυξης των χωρών μελών του για το 2001 σε 2,0%, ενώ το ΔΝΤ δημοσίευσε τον Οκτώβριο την εκτίμησή του για τον παγκόσμιο ρυθμό ανάπτυξης, ο οποίος μειώθηκε στο 2,6%, χωρίς αυτό να λαμβάνει υπόψη τα γεγονότα της 11ης Σεπτεμβρίου.

Πίνακας 8

Βασικοί Οικονομικοί Δείκτες % μεταβολή

	Α.Εγχ.Π.		Βιομηχανική Παραγωγή ετήσια	Λιανικές Πωλήσεις ετήσια	Ανεργία	Πληθωρισμός (CPI) ετήσια - Αυγ.
	Τριμηνιαία Q2	Ετήσια Q2				
Βρετανία	3,6	2,3	-3,2 (Ιουλ)	6,3 (Ιουλ.)	5,0 (Ιουλ.)	2,1
Ιαπωνία	-3,2	-0,7	-11,7 (Αυγ.)	-2,1 (Ιούν.)	5,0 (Αυγ.)	-0,7
ΗΠΑ	0,3	1,2	-4,8 (Αυγ.)	4,3 (Αυγ.)	4,9 (Αυγ.)	2,7
Ευρωζώνη	0,2	1,7	-1,1 (Ιουλ.)	1,3 (Ιουλ)	8,3 (Αυγ.)	2,7

Πηγή: The Economist, 6-12 Οκτωβρίου, 2001.

Lehman Brothers Global Weekly Economic Monitor, October 12, 2001.

Πίνακας 9

Προβλέψεις Οικονομικών Δεικτών % μεταβολή ετησίως

	Ετήσια	The Economist Poll GDP Forecast ¹		Lehman Brothers ² Weekly Outlook - GDP	
	2000	2001	2002	2001	2002
Βρετανία	2,2	2,0	1,9	2,2	1,9
Ιαπωνία	1,6	-0,5	-0,4	-1,2	-0,2
ΗΠΑ	4,1	1,0	1,0	1,0	0,3
Ευρωζώνη	3,4	1,6	1,5	1,7	1,8
Παγκόσμια	3,9			1,1	1,3

¹ Πηγή: The Economist, 6-12 Οκτωβρίου.

² Lehman Brothers Global Weekly Economic Monitor, October 12th, 2001

Οι πρώτες επιπτώσεις της τρομοκρατικής επίθεσης φάνηκαν στις διεθνείς **χρηματαγορές**, με τα χρηματιστήρια στις ΗΠΑ και στην Ευρώπη να καταγράφουν σοβαρές μειώσεις, ενώ οι αγορές στη Λατινική Αμερική και Ανατολική Ασία επηρεάστηκαν ακόμα περισσότερο. Στη Wall Street ο δείκτης Dow Jones Industrial Average σημείωσε πτώση 14,3% τις πρώτες πέντε μέρες διαπραγμάτευσης μετά τα γεγονότα, σημειώνοντας τη μεγαλύτερη εβδομαδιαία πτώση από το 1933. Οι Ευρωπαϊκές χρηματαγορές σημείωσαν επίσης μεγάλες πτώσεις. Για παράδειγμα, οι δείκτες CAC-40 και DAX της Γαλλίας και Γερμανίας μειώθηκαν κατά 47% και 53%, αντίστοιχα, από τα ψηλότερα τους σημεία το 2000. Κατά τις πρώτες μέρες του Οκτωβρίου όμως, οι περισσότερες αγορές είχαν αρχίσει την ανάκαμψη.

Οι τομείς του τουρισμού, ασφαλειών, και αερομεταφορών δέχτηκαν το μεγαλύτερο πλήγμα, με αποτέλεσμα τις μαζικές απολύσεις. Παγκοσμίως δημιουργήθηκε ένα κλίμα ανασφάλειας, στο οποίο οι Κεντρικές Τράπεζες απάντησαν άμεσα με αλυσιδωτές μειώσεις των επιτοκίων. Συγκεκριμένα, η Ομοσπονδιακή Τράπεζα της Αμερικής μείωσε τα βασικά επιτόκια σε δύο συνεχόμενες συνεδριάσεις

στο 2,5% (η τελευταία στις 2 Οκτωβρίου) φτάνοντας το χαμηλότερο επίπεδο από το 1962. Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα ακολούθησε μειώνοντας το βασικό επιτόκιο από το 4,25% σε 3,75%, ενώ οι Τράπεζες του Καναδά και της Αγγλίας μείωσαν επίσης τα επιτόκια κατά 50 και 25 μονάδες βάσης, αντίστοιχα.

Σημαντικό ρόλο στις εκτιμήσεις για τον παγκόσμιο ρυθμό ανάπτυξης διαδραματίζουν οι εξελίξεις στις διεθνείς αγορές πετρελαίου. Παρά την αύξηση στη τιμή του ακάθαρτου πετρελαίου Brent τις πρώτες μέρες μετά τις τρομοκρατικές ενέργειες, η τιμή διατηρήθηκε κοντά στα 26 δολάρια για το μήνα Σεπτέμβριο, ενώ οι αγορές αναμένουν ότι με βάση τα σημερινά δεδομένα η τιμή για το 2001 θα σταθεροποιηθεί στα 26⁹ δολάρια σε σχέση με τη τιμή των 29 δολαρίων που ίσχυε τον προηγούμενο χρόνο.

Η αβεβαιότητα που δημιουργήθηκε στις παγκόσμιες αγορές ήταν διάχυτη στα πρώτα στατιστικά στοιχεία

⁹ Πηγή: Lehman Brothers, Global Weekly Economic Outlook, October 12, 2001.

που είδαν το φως της δημοσιότητας μετά την 11η Σεπτεμβρίου. Ο Δείκτης Εμπιστοσύνης Καταναλωτή (Consumer Confidence Index) των ΗΠΑ έπεσε στο χαμηλότερο σημείο του τα τελευταία οκτώ χρόνια, από 91,5 στο 81,8. Στην Ευρωζώνη ο δείκτης Purchasing Managers' Index (PMI) έπεσε για πρώτη φορά κάτω από τις 50 μονάδες, φτάνοντας το 48,1 το Σεπτέμβριο. Η αβεβαιότητα που δημιουργήθηκε στις παγκόσμιες αγορές είναι εμφανής.

Εδώ πρέπει να σημειωθεί ότι τα στοιχεία τόσο του Σεπτεμβρίου όσο και του Οκτώβρη ίσως δεν αντικατοπτρίζουν τις πραγματικές τάσεις, αφού είναι επηρεασμένα από ψυχολογικούς παράγοντες. Παρόλα αυτά, οι νέες εκτιμήσεις των οικονομικών αναλυτών (πίνακας 9) δείχνουν μείωση στο παγκόσμιο ρυθμό ανάπτυξης στο 1,1% και 1,3% για το 2001 και 2002, αντίστοιχα.

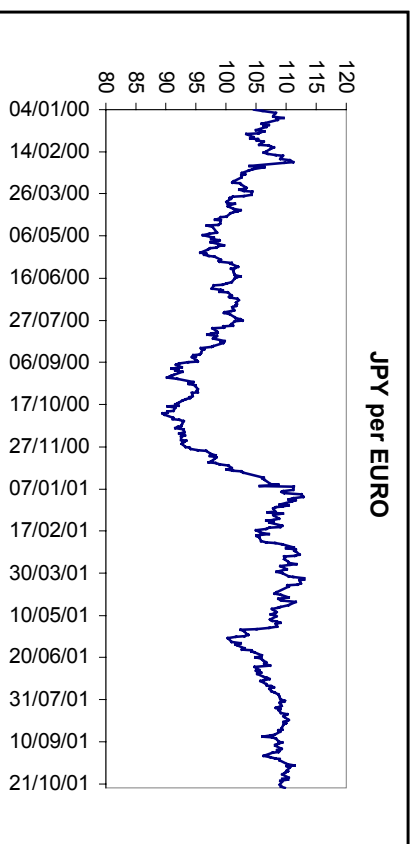
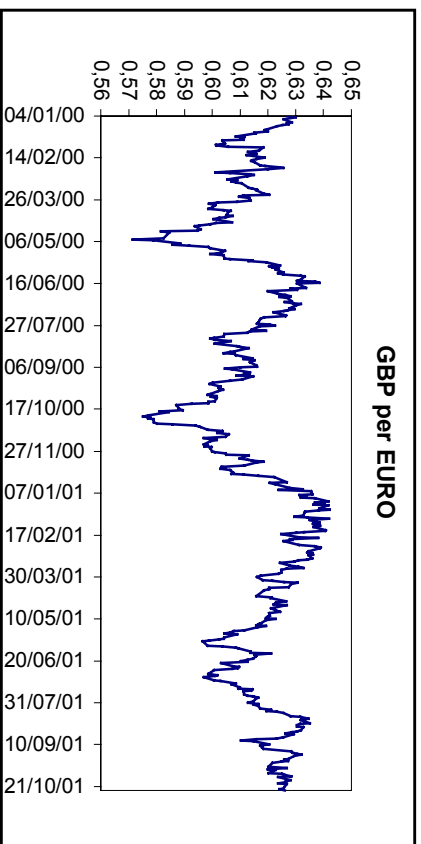
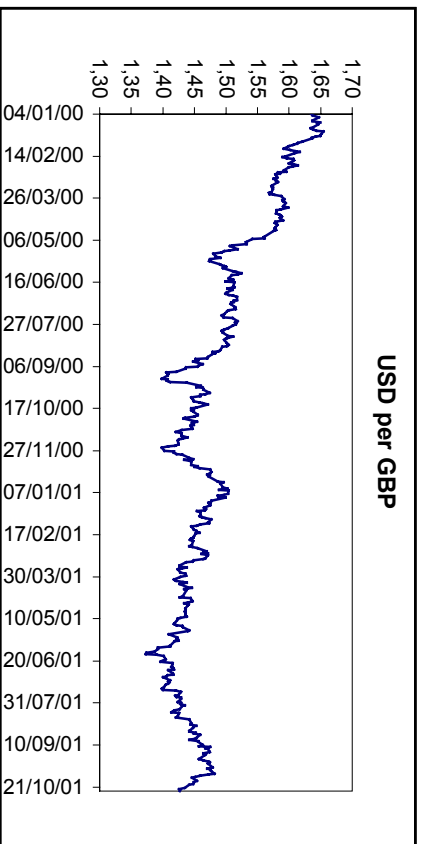
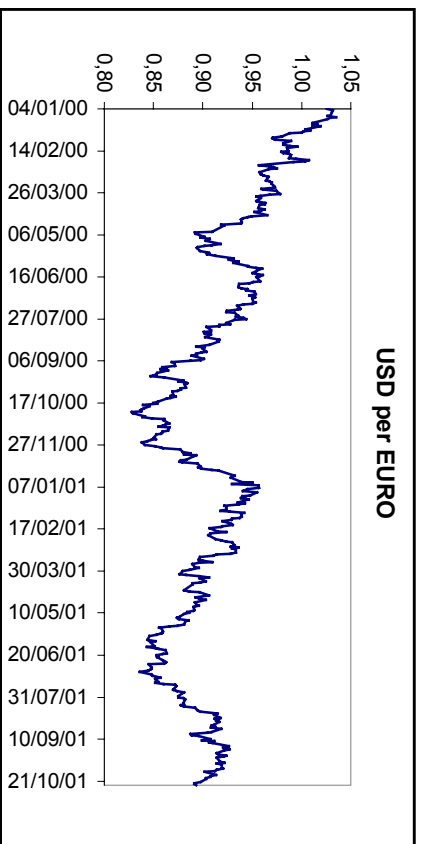
Διεθνή Νομίσματα

Οι πιο πάνω διεθνείς εξελίξεις είχαν, όπως ήταν φυσικό, σημαντικό αντίκτυπο στις διεθνείς αγορές συναλλάγματος. Τόσο οι οικονομικές επιπτώσεις των τελευταίων δραματικών γεγονότων όσο και οι αντιδράσεις των Κεντρικών Τραπεζών ήταν καθοριστικοί παράγοντες στη διαμόρφωση των διεθνών ισοτιμιών. Συγκεκριμένα, αμέσως μετά το

τρομοκρατικό πλήγμα της 11^{ης} Σεπτεμβρίου στις ΗΠΑ το αμερικάνικο δολάριο αποδυναμώθηκε αισθητά, φθάνοντας μέχρι και τα 0,93 σεντ ανά ευρώ μια εβδομάδα μετά το συμβάν σε σχέση με 0,90 σεντ ανά ευρώ που ίσχυε αμέσως πριν τα γεγονότα. Από την τελευταία όμως εβδομάδα του Σεπτεμβρίου και εντεύθεν το δολάριο σημειώνει σταθερή ανάκαμψη φθάνοντας μέχρι και τα 0,89 σεντ ανά ευρώ στις 25 Οκτωβρίου 2001. Η ανάκαμψη του δολαρίου, που καταγράφηκε επίσης έναντι της στερλίνας και του γεν, αντικατοπτρίζει κυρίως την επιδοκίμασία και εμπιστοσύνη των διεθνών αγορών στην επεκτατική δημοσιονομική και νομισματική πολιτική των αρχών στις Ηνωμένες Πολιτείες που αναμένεται ότι θα υποβοηθήσουν την οικονομία να εξέλθει το συντομότερο από την ύφεση. Αντίθετα, οι αγορές θεωρούν ότι η οικονομική πολιτική που εφαρμόζεται στην Ευρώπη και στην Ιαπωνία δεν είναι επαρκώς δυναμική για την αντιμετώπιση των οικονομικών προβλημάτων που διαφαίνονται σ' αυτές τις οικονομίες. Είναι χαρακτηριστικό ότι όπως και στην περίπτωση του ευρώ, τόσο η στερλίνα όσο και το γεν ήταν αποδυναμωμένα έναντι του δολαρίου στις 25 Οκτωβρίου 2001 σε σχέση με τις ισοτιμίες που ίσχυαν αμέσως πριν το τρομοκρατικό πλήγμα στις 11 Σεπτεμβρίου 2001.

Διεθνείς Συναλλαγματικές Ισοτιμίες
4/1/2000 - 25/10/2001

Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζονται οι εκτιμήσεις μεγάλου αριθμού διεθνώς αναγνωρισμένων και έγκυρων χρηματοοικονομικών ιδρυμάτων για την πορεία των διεθνών συναλλαγματικών ισοτιμιών στο σύντομο μέλλον, όπως καταγράφονται από δημοσκόπηση του Reuters. Σύμφωνα με τον πίνακα 10, οι αγορές αναμένουν ότι το ευρώ θα

σταθεροποιηθεί έναντι του δολαρίου και της στερλίνας μέχρι το τέλος του 2002, ενώ το γεν αναμένεται να αποδυναμωθεί έναντι όλων των νομισμάτων. Σημειώνεται πάντως ότι λόγω των γεγονότων της 11^{ης} Σεπτεμβρίου και των επακόλουθών τους, οι εκτιμήσεις των διεθνών αγορών αυτή την περίοδο εμπεριέχουν ένα ιδιαίτερα σημαντικό βαθμό αβεβαιότητας.

Πίνακας 10

Προσδοκίες διεθνών αγορών για συναλλαγματικές ισοτιμίες

Μηνιαία Δημοσκόπηση των Reuters

(Οκτώβριος 2001)

Νόμισμα	Στατιστικά στοιχεία	Προσδοκίες για συναλλαγματικές Ισοτιμίες			
		1 μήνας	3 μήνες	6 μήνες	12 μήνες
Δολάρια ανά Ευρώ	Μέσος όρος	0,93	0,94	0,94	0,94
	Ελάχιστη τιμή	0,89	0,89	0,87	0,77
	Μέγιστη τιμή	0,96	0,98	1,01	1,05
	Αριθμός παρατηρήσεων	48	47	47	48
Δολάρια ανά Στερλίνα	Μέσος όρος	1,48	1,49	1,48	1,47
	Ελάχιστη τιμή	1,45	1,44	1,40	1,24
	Μέγιστη τιμή	1,51	1,55	1,59	1,60
	Αριθμός παρατηρήσεων	48	47	47	48
Γεν ανά Δολάριο	Μέσος όρος	121	122	124	125
	Ελάχιστη τιμή	113	113	115	113
	Μέγιστη τιμή	126	128	138	140
	Αριθμός παρατηρήσεων	48	47	47	48
Στερλίνες ανά ευρώ	Μέσος όρος	0,63	0,63	0,63	0,64
	Ελάχιστη τιμή	0,61	0,59	0,59	0,59
	Μέγιστη τιμή	0,64	0,66	0,67	0,72

Πηγή: Reuters. Η δημοσκόπηση διεξήχθη κατά την περίοδο 1-3 Οκτωβρίου, 2001.

Κυπριακή λίρα

Από τις αρχές του Σεπτεμβρη, το κυπριακό νόμισμα κατέγραψε οριακή αποδυναμωση έναντι του ευρώ, φθάνοντας τα 1,7361 ευρώ ανά λίρα Κύπρου στις 25/10/2001 (τιμή πώλησης). Αντικατοπτρίζοντας τις διακυμάνσεις των διεθνών

νομισμάτων κατά την πρόσφατη περίοδο, η κυπριακή λίρα κατά το μήνα Οκτώβριο αποδυναμώθηκε μερικώς έναντι του αμερικάνικου δολαρίου ενώ ενδυναμώθηκε οριακά έναντι του γεν και της αγγλικής στερλίνας. Οι πρόσφατες συναλλαγματικές διακυμάνσεις της κυπριακής

λίρας έναντι του ευρώ, δολαρίου, στερλίνας και γεν παρουσιάζονται συνοπτικά στον πιο κάτω πίνακα.

Πίνακας 11

Ισοτιμίες ξένων νομισμάτων σε σχέση με την κυπριακή λίρα (τιμές πώλησης, ανοίγματος)				
Περίοδος	ECU/EURO	USD	STG	YEN
1996	1,7086	2,1407	1,3717	232,35
1997	1,7183	1,9428	1,1857	234,46
1998	1,7189	1,9314	1,1658	251,94
1999	1,7243	1,8373	1,1359	208,53
2000	1,7390	1,6054	1,0596	172,61
2000 III	1,7414	1,5776	1,0676	169,40
2000 IV	1,7432	1,5124	1,0458	165,61
2001 I	1,7238	1,5939	1,0914	187,96
2001 II	1,7274	1,5096	1,0622	184,88
2001III	1,7381	1,5469	1,0761	188,09
04/01	1,7231	1,5401	1,0732	190,51
05/01	1,7255	1,5115	1,0591	183,93
06/01	1,7333	1,4799	1,0558	180,86
07/01	1,7369	1,4938	1,0562	185,96
08/01	1,7382	1,5650	1,0893	190,14
09/01	1,7394	1,5853	1,0834	188,18
1-25/10/01	1,7360	1,5766	1,0846	190,68
25/10/01	1,7361	1,5511	1,0870	190,56

Όσον αφορά στην εγχώρια αγορά συναλλάγματος, τα συνοπτικά αποτελέσματα των συνεδριάσεων καθορισμού συναλλαγματικών ισοτιμιών fixing που διεξήχθησαν μέχρι τις 25/10/2001 με βάση την ημερομηνία συναλλαγής (transaction date) παρουσιάζονται στον πίνακα 12. Όπως φαίνεται στον εν λόγω πίνακα, η Κεντρική Τράπεζα κατά τη διάρκεια των συνεδριάσεων από την αρχή του έτους απορρόφησε συνάλλαγμα από το τραπεζικό σύστημα, της τάξης των £482,75 εκ. λιρών Κύπρου. Συνολικά, συμπεριλαμβανομένων των παρεμβάσεων και άλλων πράξεων στη διατραπεζική αγορά (συγκεκριμένα, εκτέλεση

προθεσμιακών συμβολαίων συναλλάγματος) η Κεντρική Τράπεζα απορρόφησε από το τραπεζικό σύστημα από τις 2/1/2001 μέχρι τις 25/10/2001 ξένο συνάλλαγμα αξίας £637,1 εκ. λιρών. Οι συνολικές αγοραπωλησίες συναλλάγματος της Κεντρικής Τράπεζας με τις εγχώριες τράπεζες σε ημερήσια βάση από το 1999 φαίνονται στο διάγραμμα 4. Η εισροή ξένου συναλλάγματος κατά το 2001, που εντατικοποιήθηκε κυρίως μετά το μήνα Μάρτιο και έφθασε στο αποκορύφωμά της κατά το μήνα Ιούνιο, αφορά κυρίως αύξηση του δανεισμού Κυπρίων σε ευρώ και αγορές κυπριακή λίρας από ξένους τουριστικούς πράκτορες.

Πίνακας 12

Συνοπτικά Αποτελέσματα Συνεδριάσεων Καθορισμού Συναλλαγματικών Ισοτιμιών Fixing							
Ιανουάριος – Οκτώβριος 2001							
Μήνας	Μέση τιμή Fixing Ξένα νομίσματα προς Λ.Κ. (τελευταία ημέρα της περιόδου)			Αγορές(+)/Πωλήσεις(-) ξένου συναλλάγματος από την Κεντρική Τράπεζα (με βάση την ημερομηνία συναλλαγής)			
				Σε εκ. ξένου συναλλάγματος			Σε εκ. Λίρες Κ.
	Ευρώ	Δολάριο	Στερλίνα	Ευρώ	Δολάριο	Στερλίνα	
Ιανουάριος	1,7278	1,6060	1,0983	-169,80	-9,55	-7,00	-110,17
Φεβρουάριος	1,7264	1,5916	1,1016	49,25	-0,20	1,20	29,51
Μάρτιος	1,7275	1,5209	1,0670	130,40	38,00	-0,10	99,37
Απρίλιος	1,7283	1,5369	1,0713	81,25	-5,30	0,00	43,59
Μάιος	1,7338	1,4716	1,0382	233,25	5,30	0,00	138,17
Ιούνιος	1,7413	1,4743	1,0490	250,00	-1,00	0,00	143,20
Ιούλιος	1,7425	1,5265	1,0712	148,25	0,00	0,02	85,11
Αύγουστος	1,7455	1,5989	1,0962	39,45	0,00	0,00	22,58
Σεπτέμβριος	1,7411	1,5968	1,0852	0,75	9,50	5,30	11,28
Οκτώβριος*	1,7412	1,5514	1,0887	17,05	13,00	2,28	20,13
			Σύνολο	779,85	49,75	1,70	482,75

* Στοιχεία μέχρι τις 25/10/2001

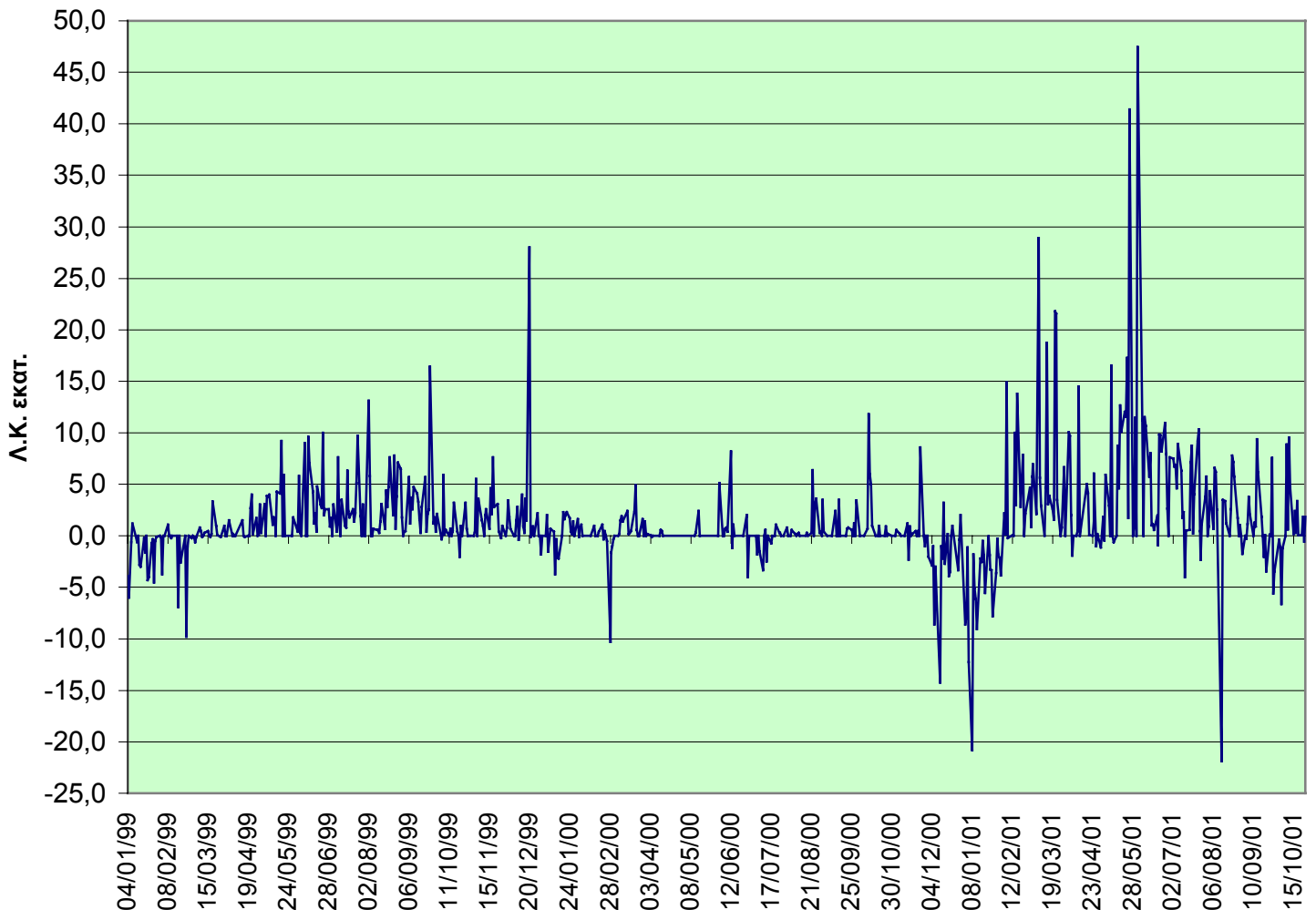
Όσον αφορά στις πιο πρόσφατες εξελίξεις, η Κεντρική Τράπεζα απορρόφησε από το τραπεζικό σύστημα, μέσω του fixing, ξένο συνάλλαγμα αξίας £20,13 εκ. λίρες Κύπρου από την 1/10/2001 μέχρι τις 25/10/2001. Κατά την ίδια περίοδο αγόρασε επιπρόσθετα ξένο συνάλλαγμα αξίας £3,94 εκ. λιρών από εκτελέσεις προθεσμιακών συμβολαίων συναλλάγματος. Η μειωμένη εισροή ξένου συναλλάγματος είχε αντίκτυπο και στην ισοτιμία της κυπριακής λίρας έναντι του ευρώ, που κατά τις συνεδριάσεις του μηνός Οκτωβρίου σημείωσε οριακές διακυμάνσεις φθάνοντας τα 1,7412 ευρώ στις 25/10/2001 (μέση τιμή).

Όπως φαίνεται στο διάγραμμα 4, στις 13 Αυγούστου, 2001, δηλαδή την πρώτη εργάσιμη μέρα μετά την απόφαση του Συμβουλίου της Κεντρικής Τράπεζας για διεύρυνση των

περιθωρίων διακύμανσης της κυπριακής λίρας έναντι του ευρώ, σημειώθηκε απότομη εκροή κεφαλαίων της τάξης των £22 εκ. λιρών περίπου, ενώ η μέση τιμή fixing της κυπριακής λίρας έναντι του ευρώ μειώθηκε στο 1,7395 σε σύγκριση με 1,7435 την προηγούμενη εργάσιμη μέρα. Στη συνέχεια όμως, οι εισροές κεφαλαίων επανάρχισαν, σε υποτονικούς όμως ρυθμούς, ενώ η ισοτιμία της λίρας έναντι του ευρώ σταθεροποιήθηκε και κυμάνθηκε γύρω στο 1,7410-1,7420 κατά το μήνα Οκτώβριο. Σημειώνεται φυσικά, ότι πέραν της αλλαγής πολιτικής, εποχιακοί παράγοντες φαίνεται να συνέτειναν στη μειωμένη εισροή ξένου συναλλάγματος τους τελευταίους μήνες.

Διάγραμμα 4

**ΗΜΕΡΗΣΙΕΣ ΑΓΟΡΑΠΩΛΗΣΙΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΟΣ
ΤΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΜΕ ΤΙΣ ΕΓΧΩΡΙΕΣ ΤΡΑΠΕΖΕΣ
4/1/1999 - 25/10/2001**

Σημείωση: Αγορές ξένου συναλλάγματος από την Κεντρική Τράπεζα εμφανίζονται με θετικό πρόσημο.

2.4 ΠΛΗΘΩΡΙΣΜΟΣ

Οι τιμές κατά το μήνα Σεπτέμβριο του 2001 σημείωσαν αύξηση της τάξης του 2,05% σε σύγκριση με 1,81% τον Αύγουστο του 2001. Όπως φαίνεται στον πιο κάτω πίνακα η επιτάχυνση του πληθωρισμού οφείλεται σχεδόν αποκλειστικά στη σημαντική αύξηση των τιμών των γεωργικών προϊόντων. Αντίθετα, οι τιμές των

καυσίμων και υγραερίου καθώς και του ηλεκτρισμού σημείωσαν πτώση. Ο μέσος όρος πληθωρισμού κατά τους πρώτους εννιά μήνες του 2001 ανέρχεται στο 1,84%, εξακολουθώντας να καταγράφει επιβράδυνση σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του προηγούμενου έτους που έφθασε το 4,34%.

Πίνακας 13

		Ποσοστιαία μεταβολή δείκτη τιμών καταναλωτή κατά οικονομική κατηγορία			
		2000	Σεπτέμβριος 2000/1999	Αύγουστος 2001/2000	Σεπτέμβριος 2001/2000
	Σύνολο	4,15	3,73	1,81	2,05
A	Εγχώρια Προϊόντα	7,15	5,52	1,01	1,88
A.1	Γεωργικά	8,98	0,32	5,96	11,16
A.2	Βιομηχανικά	4,48	5,04	0,62	-0,25
A.2.1	Βιομηχ., μη πετρελαιοειδή	2,50	1,37	0,76	0,49
A.2.2	Καύσιμα και υγραέριο	14,86	24,96	0,01	-3,48
A.3	Ηλεκτρισμός και νερό	36,04	32,24	-9,22	-3,28
B	Εισαγόμενα Προϊόντα	2,14	2,89	-0,24	-0,42
B.1	Μηχανοκίνητα οχήματα	3,79	4,72	0,04	-1,10
B.2	Άλλα εισαγόμενα	0,94	1,55	-0,45	0,09
Γ	Υπηρεσίες	2,52	2,55	3,60	3,49

Όσον αφορά στην κατηγορία των εγχώριων προϊόντων, η πιο σημαντική αλλαγή σε σχέση με τον προηγούμενο μήνα είναι η προαναφερθείσα επιτάχυνση των τιμών των γεωργικών προϊόντων κατά το Σεπτέμβριο, οι οποίες σημείωσαν αύξηση της τάξης του 11,16%, σε σύγκριση με άνοδο κατά 5,96% που σημειώθηκε τον προηγούμενο μήνα. Πέραν της σημαντικής αύξησης της τιμής των γεωργικών προϊόντων, αξιοσημείωτη είναι επίσης η συνέχιση της πτώσης της τιμής τόσο του ηλεκτρισμού όσο και των καυσίμων. Η μείωση στις τιμές των πετρελαιοειδών στην Κύπρο αντικατοπτρίζει τις διεθνείς εξελίξεις στις αγορές πετρελαίου. Συγκεκριμένα, ενώ οι τιμές του πετρελαίου (Brent), κατά την περίοδο Αυγούστου-Σεπτεμβρίου 2000 κυμαίνονταν κατά μέσο όρο στα \$32 το βαρέλι, κατά την ίδια περίοδο του τρέχοντος έτους οι τιμές κυμαίνονταν γύρω στα \$26 το βαρέλι.

Οι τιμές των εισαγομένων προϊόντων συνέχισαν και το Σεπτέμβριο την πτωτική τους πορεία σημειώνοντας μείωση της τάξης του 0,42% σε σχέση με πτώση κατά 0,24% και άνοδο κατά

2,89% που σημειώθηκαν αντίστοιχα τον Αύγουστο του 2001 και το Σεπτέμβριο του 2000. Τέλος, οι τιμές των υπηρεσιών κατέγραψαν αύξηση της τάξης του 3,49%, σε σύγκριση με 3,60% τον Αύγουστο του 2001 και 2,55% το Σεπτέμβριο του 2000.

Σαν αποτέλεσμα των πιο πάνω εξελίξεων του μηνός Σεπτεμβρίου, ο πληθωρισμός κατά τους πρώτους εννιά μήνες του 2001 διαμορφώθηκε στο 1,84%, διατηρώντας έτσι μια σημαντική επιβράδυνση σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του 2000 όπου έφθασε στο 4,34%. Εκτενέστερη ανάλυση των εξελίξεων στο μέτωπο του πληθωρισμού κατά οικονομική κατηγορία παρουσιάζεται στους πίνακες 3 και 4 του επισυνημμένου παραρτήματος¹⁰. Για σκοπούς

¹⁰ Ο πίνακας 3 παρουσιάζει την ποσοστιαία μεταβολή του δείκτη τιμών καταναλωτή από το 1998 μέχρι το Σεπτέμβριο του 2001, ενώ ο πίνακας 4 παρουσιάζει τις αντίστοιχες σταθμισμένες επιδράσεις των επιμέρους οικονομικών κατηγοριών πάνω στο συνολικό δείκτη για την ίδια περίοδο. Επιπρόσθετα, οι πίνακες 5 και 6 του επισυνημμένου παραρτήματος παρουσιάζουν τις αντίστοιχες αναλύσεις των πρόσφατων εξελίξεων στο μέτωπο του πληθωρισμού κατά κατηγορία προϊόντων.

σύγκρισης, στον πιο κάτω πίνακα παρουσιάζονται τα τελευταία στοιχεία του πληθωρισμού για την Κύπρο, την Ευρωζώνη και μερικές άλλες σημαντικές χώρες καθώς και οι αντίστοιχες προβλέψεις για το 2001.

Πίνακας 14

Πληθωρισμός : Κύπρος και Άλλες Χώρες			
Χώρα	Ετήσια Μεταβολή	Μήνας	Πρόβλεψη για το 2001 ¹
Κύπρος	2,1	Σεπτ.	1,9 ²
Ευρωζώνη	2,5	Σεπτ.	2,6
Η.Π.Α.	2,7	Αύγ.	3,1
Μ.Βρετανία	1,7	Σεπτ.	2,0
Γερμανία	2,1	Σεπτ.	2,4
Ιταλία	2,6	Σεπτ.	2,7
Δανία	2,3	Σεπτ.	2,4
Γαλλία	1,6	Σεπτ.	1,9
Αυστρία	2,6	Σεπτ.	2,5
Βέλγιο	2,3	Σεπτ.	2,6
Ισπανία	3,4	Σεπτ.	3,7
Σουηδία	3,2	Σεπτ.	2,3
Ελβετία	0,7	Σεπτ.	1,3
Ιαπωνία	-0,7	Αύγ.	-0,6
Καναδάς	2,8	Αύγ.	2,8

1.Πηγή: The Economist

2.Πηγή: Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου

Με δεδομένες τις εξελίξεις στο μέτωπο του πληθωρισμού κατά τους πρώτους εννιά μήνες του 2001, και λαμβάνοντας υπόψη τις νέες συνθήκες που διαμορφώνονται παγκόσμια μετά τα γεγονότα της 11^{ης} Σεπτεμβρίου και κυρίως την αναμενόμενη διατήρηση των χαμηλών τιμών του πετρελαίου, που υπολογίζονται να κυμανθούν γύρω στα \$21 με \$22 το βαρέλι τους επόμενους μήνες του έτους,

ο πληθωρισμός αναμένεται να κυμανθεί πιο κάτω από το 2,0%¹¹.

Όσον αφορά το 2002, ο πληθωρισμός αναμένεται να κυμανθεί γύρω στο 2,0% με 2,5%, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη τυχόν αύξηση του συντελεστή του ΦΠΑ ή αύξηση άλλων έμμεσων φόρων κατά τη διάρκεια αυτού του χρόνου. Η προκαταρκτική αυτή πρόβλεψη, που βασίζεται στο πλαίσιο ανάλυσης των τιμών κατά οικονομική κατηγορία, όπως παρουσιάζεται πιο πάνω¹², υιοθετεί τις πιο κάτω υποθέσεις εργασίας:

- Οι διεθνείς τιμές πετρελαίου θα διατηρηθούν στο σχετικά χαμηλό επίπεδο των \$23 το βαρέλι κατά τη διάρκεια του χρόνου, γεγονός που είναι πιθανότερο όσο εντονότερη αποδειχθεί να είναι η ύφεση στις Ηνωμένες Πολιτείες και η επιβράδυνση ή ύφεση στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

¹¹ Σε σχέση με τις διοικητικά καθορισμένες τιμές των καυσίμων, σημειώνεται ότι η περίοδος κατά την οποία ίσχυε η αυτόματη αναπροσαρμογή των τιμών λιανικής πώλησης σύμφωνα με τις διακυμάνσεις στις διεθνείς τιμές πετρελαίου, εκπνέει την 31 Οκτωβρίου 2001. Έτσι παρά την πρόσφατη μείωση των διεθνών τιμών πετρελαίου δεν είναι ξεκάθαρο κατά πόσο και σε ποιο βαθμό θα μειωθούν οι τιμές των καυσίμων κατά την 1 Νοεμβρίου 2001. Σύμφωνα με την προηγούμενη μεθοδολογία αυτόματης αναπροσαρμογής, η πρόσφατη σημαντική πτώση των τιμών πετρελαίου στις διεθνείς αγορές θα επέφερε μείωση των λιανικών τιμών των καυσίμων στην Κύπρο κατά 2,2 σεντ το λίτρο (ΦΠΑ συμπεριλαμβανομένου)

¹² Τα συμπεράσματα αυτά υποστηρίζονται και από προκαταρκτικές οικονομετρικές αναλύσεις με αυτοπαλίνδρομα μοντέλα με τριμηνιαία στοιχεία για την περίοδο 1992(1)-2001(2).

- Δεν θα σημειωθούν μεγάλες διακυμάνσεις της κυπριακής λίρας έναντι του ευρώ, δολαρίου, στερλίνας και γεν.
- Οι τιμές των γεωργικών προϊόντων θα σημειώσουν την ίδια αύξηση όπως και το 2001, και τέλος,
- Η νομισματική πολιτική στην Κύπρο θα είναι προσαρμοστική στις διεθνείς εξελίξεις στο βαθμό που δεν επηρεάζει τη μακροοικονομική σταθερότητα.

μήνες Σεπτέμβριο και Οκτώβριο παρατηρήθηκε επιβράδυνση στις συναλλαγματικές εισροές.

Η Κεντρική Τράπεζα στα πλαίσια της αντιπληθωριστικής της πολιτικής συνέχισε κατά τους μήνες Σεπτέμβριο και Οκτώβριο να παρεμβαίνει στην αγορά χρήματος απορροφώντας μέρος της πλεονασματικής ρευστότητας. Η

Σημειώνεται ότι, όσο πιο έντονη αποδειχθεί η επιβράδυνση του ρυθμού αύξησης της κυπριακής οικονομίας κατά το 2002, λόγω των διεθνών αρνητικών εξελίξεων, τόσο πιο πιθανή θα είναι η τάση για χαμηλότερο πληθωρισμό, και αντιστρόφως.

2.5 ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ*

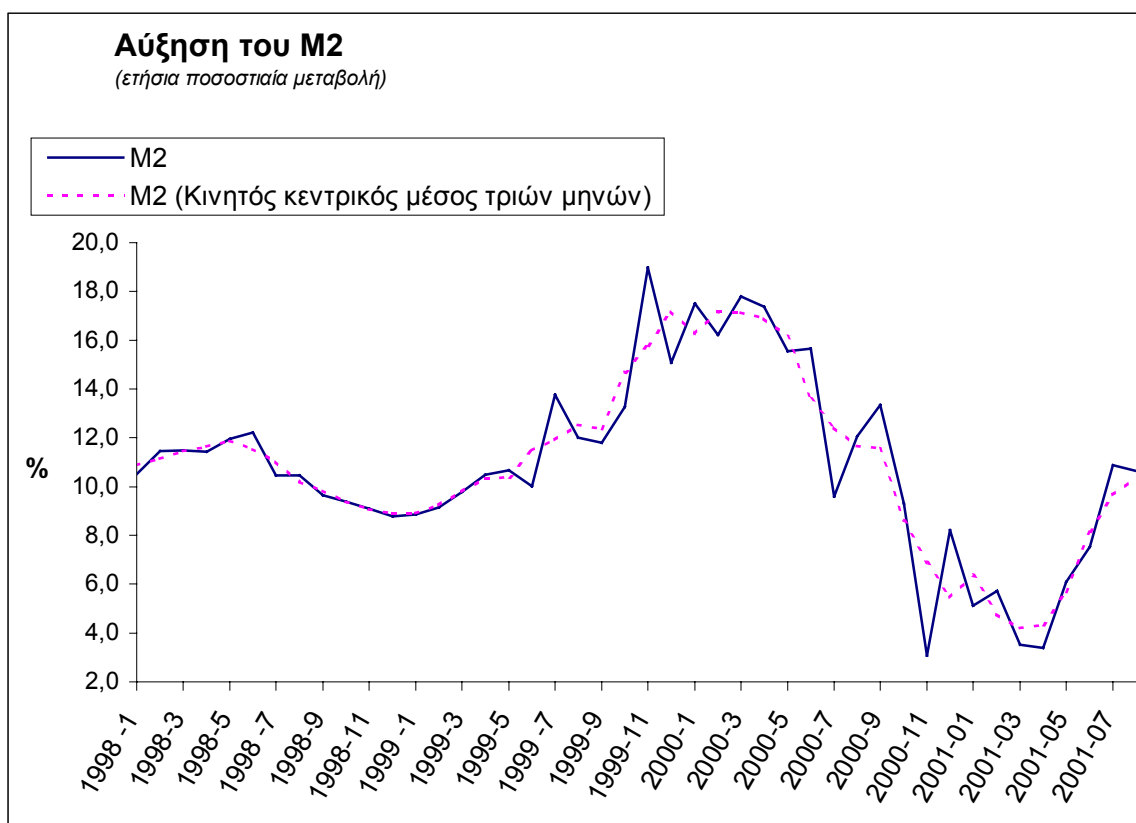
Μετά τα τραγικά γεγονότα στις ΗΠΑ και ακολουθώντας την παγκόσμια τάση, η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου μείωσε τα βασικά επιτόκια κατά 50 μονάδες βάσης σε έκτακτη συνεδρίαση που πραγματοποιήθηκε στις 18 Σεπτεμβρίου. Η μείωση των επιτοκίων μεταδόθηκε άμεσα στα βραχυπρόθεσμα επιτόκια ενώ ταυτόχρονα, τους

---

* Τα νομισματικά μεγέθη αναφέρονται σε όλα τα τραπεζικά ιδρύματα (all banks) δηλ. συμπεριλαμβάνουν την Τράπεζα Αναπτύξεως, την Κτηματική Τράπεζα Κύπρου και τον Οργανισμό Χρηματοδότησης Στέγης.

Διάγραμμα 5

Πίνακας 15

Ετήσια ποσοστιαία μεταβολή (%)	1997	1998	1999	2000	2000 Σεπτ.	2001 Αυγ.	2001 Σεπτ.
M1 (Πρωτογενής Ρευστότητα)	8,2	3,6	41,9	3,8	30,0	2,3	-5,3
M2 (Συνολική Ρευστότητα)	10,7	8,8	15,1	8,2	13,4	10,7	9,5
Απαιτήσεις επί του ιδιωτικού τομέα	12,2	14,3	13,9	14,9	18,2	14,4	14,1

παρέμβαση έγινε μέσω των συνηθισμένων δημοπρασιών reverse repos ενώ τον Οκτώβριο η Κεντρική Τράπεζα χρησιμοποίησε για πρώτη φορά τις δημοπρασίες αποδοχής καταθέσεων (depos)¹³.

Η συνολική ρευστότητα σημείωσε μικρή επιβράδυνση το μήνα Σεπτέμβριο με το ρυθμό

επέκτασης να μειώνεται στο 9,5% σε σύγκριση με 10,7% τον προηγούμενο μήνα, ενώ το Σεπτέμβριο του 2000 καταγράφηκε αύξηση της τάξης του 13,4%. Αντίθετα, ο κινητός μέσος όρος τριών μηνών των ετήσιων ρυθμών αύξησης που καλύπτει την περίοδο από τον Ιούλιο μέχρι και το Σεπτέμβριο σημείωσε αύξηση, φτάνοντας το 10,4% σε σύγκριση με 9,7% κατά τη τριμηνία Ιουνίου – Αυγούστου.

Στην επιβράδυνση της συνολικής προσφοράς χρήματος το Σεπτέμβριο σε σχέση με τον

¹³ Η διαφορά μεταξύ reverse repos and depos είναι ότι στη δεύτερη περίπτωση δεν απαιτείται εμπράγματη εξασφάλιση (collateral) ενώ η διάρκεια τους δυνατό να υπερβαίνει τις 15 μέρες.

προηγούμενο μήνα (πίνακας 16), συνέδραμε κατά κύριο λόγο η πτώση στα καθαρά συναλλαγματικά διαθέσιμα, και κατά δεύτερο λόγο ή πτώση που παρατηρήθηκε τις πιστώσεις προς το δημόσιο.

Οι απαιτήσεις επί του ιδιωτικού τομέα επέδρασαν επεκτατικά στη συνολική προσφορά χρήματος. Συγκεκριμένα, οι πιστώσεις προς τον ιδιωτικό τομέα αυξήθηκαν το Σεπτέμβριο κατά £99,9¹⁴ εκ. έναντι μείωσης £11,9 εκ. τον προηγούμενο μήνα, και αύξηση της τάξης του £106,3 εκ. το Σεπτέμβριο του 2000. Για την περίοδο Ιανουαρίου-Σεπτεμβρίου η τραπεζική χρηματοδότηση του ιδιωτικού τομέα ανέβηκε στα £637,9 εκ. έναντι αύξησης £599,1 εκ. την αντίστοιχη περίοδο του προηγούμενου χρόνου. Σε ετήσιους ρυθμούς μεγέθυνσης, οι πιστώσεις προς τον ιδιωτικό τομέα παρουσίασαν μικρή επιβράδυνση φθάνοντας το 14,1%, έναντι ρυθμού μεγέθυνσης 14,4% το μήνα Αύγουστο, και 18,2% που σημειώθηκε το Σεπτέμβριο του προηγούμενου χρόνου. Σύμφωνα με τον τριμηνιαίο κινητό μέσο όρο (πλαίσιο 1) η πιστωτική επέκταση ήταν 14,6% την περίοδο Ιουλίου – Σεπτεμβρίου, σε σύγκριση με 14,9% την περίοδο Ιουνίου - Αυγούστου. Η πιστωτική επέκταση με βάση τη μέθοδο κατανομής (πλαίσιο 1) υπερβαίνει την τιμή αναφοράς περίπου κατά £311 εκ. το Σεπτέμβριο έναντι διαφοράς £269 εκ. περίπου τον Αύγουστο.

Η παραχώρηση δανείων σε ξένο συνάλλαγμα παρουσίασε κάμψη τον Σεπτέμβριο¹⁵, φτάνοντας

τα £26,4 εκ., σε σύγκριση με £57,9 εκ. το μήνα Αύγουστο. Το μερίδιο όμως των πιστώσεων σε ξένο νόμισμα στις συνολικές πιστώσεις ανέβηκε το Σεπτέμβριο στο 9,7% από το 9,5% του προηγούμενου μήνα. Η κάμψη στο ξένο δανεισμό φαίνεται να συνεχίζεται και τον Οκτώβριο αφού τα διαθέσιμα στοιχεία μέχρι τις 12 Οκτωβρίου φέρουν το ύψος του ξένου δανεισμού στα £6,9 εκ.

Από τα στοιχεία του μακροπρόθεσμου δανεισμού για την περίοδο Ιανουαρίου-Αυγούστου, το ευρώ φαίνεται να κυριαρχεί στις προτιμήσεις των δανειζομένων σε ξένο συνάλλαγμα αφού το 85% των χορηγήσεων σε ξένο νόμισμα παραχωρήθηκε σ' αυτό το νόμισμα. Σύμφωνα με τα ίδια στοιχεία, πέραν των 50% των δανείων σε ξένο συνάλλαγμα χρησιμοποιήθηκαν για την αποπληρωμή υφιστάμενων υποχρεώσεων ενώ το 40% των δανείων κατανεμήθηκε ισομερώς στις κατασκευές στην Κύπρο και στην αγορά πάγιου εξοπλισμού¹⁶.

Η αύξηση των πιστώσεων σύμφωνα με τα προκαταρκτικά στοιχεία που καλύπτουν για την περίοδο 1 Ιανουαρίου – 12 Οκτωβρίου παρουσιάζουν αύξηση κατά £638,3 εκ., σε σύγκριση με £569,0 εκ. την αντίστοιχη περίοδο του προηγούμενου χρόνου, ενώ το ύψος των δανείων σε ξένο συνάλλαγμα κατά την προαναφερθείσα περίοδο ανήλθε στα £328,3 εκ. Αναγόμενος σε ετήσια βάση ο ρυθμός αύξησης των δανείων προς τον ιδιωτικό τομέα αντιστοιχεί με αύξηση κατά 12,6%, έναντι 12,9% τον προηγούμενο χρόνο¹⁷. Ο δωδεκάμηνος ρυθμός αύξησης των πιστώσεων για την περίοδο μέχρι 12

¹⁴ Περιλαμβάνονται τόκοι ύψους £42 εκ. περίπου.

¹⁵ Σημειώνεται ότι τα αναφερόμενα μεγέθη περιλαμβάνουν μόνο τις χορηγίες των δανείων που παραχωρήθηκαν από όλα τα εγχώρια τραπεζικά ιδρύματα (all banks). Ο δανεισμός από τράπεζες του εξωτερικού σε Κύπριους σύμφωνα με τα στοιχεία που υποβάλλονται για το μακροπρόθεσμο δανεισμό κυμαινόταν σε πολύ χαμηλά επίπεδα, κάτω από £0,4 εκ.

¹⁶ Αποπληρωμή υφιστάμενων υποχρεώσεων αναφέρεται τόσο σε υφιστάμενα δάνεια σε λίρες Κύπρου όσο και τη μετατροπή υφιστάμενων ξένων δανείων σε άλλο νόμισμα.

¹⁷ Οι αντίστοιχες αυξήσεις τα προηγούμενα χρόνια είναι 9,7%, 9,6%, και 7,3% για το 1999, 1998, και 1997, αντίστοιχα. Τα μεγέθη δεν είναι εποχιακά διορθωμένα.

Οκτωβρίου είναι 14,6% έναντι 16,4% το προηγούμενο έτος.

Πίνακας 16

Παράγοντες που Επηρεάζουν τη Συνολική Ρευστότητα (Factors Affecting Total Liquidity – All Banks) (£ χιλιάδες)				
	Μεταβολή			
	Σεπτέμβριος	Σεπτέμβριος	Ιανουάριος-Σεπτέμβριος	
	2000	2001	2000	2001
Καθαρά συναλλαγματικά διαθέσιμα (Foreign Assets (Net))	40.262	(83.042)	(14.803)	71.444
Πιστώσεις προς τον Ιδιωτικό Τομέα (Claims on Private Sector)	106.280	99.894	599.062	637.904
Πιστώσεις προς το Δημόσιο Τομέα (Claims on Public Sector)	(13.879)	(4.699)	(41.744)	114.857
Αταξινόμητα Στοιχεία (Unclassified Items)	(40.040)	19.722	(184.732)	(355.275)
Συνολική Ρευστότητα (M2) (Total Liquidity)	92.623	31.875	357.783	468.930
Πρωτογενής Ρευστότητα (M1) (Money Supply)	46.495	(33.307)	24.615	(70.814)
Νόμισμα σε Κυκλοφορία (Currency in circulation)	2.995	1.749	5.077	13.129
Καταθέσεις Όψεως (Demand Deposits)	43.500	(35.056)	19.538	(83.943)
Δευτερογενής Ρευστότητα (Quasi Money)	46.128	65.182	333.168	539.744

Πίνακας 17

Απαιτήσεις επί του ιδιωτικού τομέα

Μεταβολή - 2001	Ιαν.	Μάρ.	Ιούνιος	Ιούλιος	Αύγ.	Σεπτ.
Δάνεια σε ξένο νόμισμα (£εκ.)	9,2	55,4	42,4	21,6	57,9	26,4
Συνολικές Πιστώσεις (£εκ.)	59,7	135,7	204,9	-6,8	-11,9	99,9

	1997	1998	1999	2000	2001 (Αύγ.)	2001 (Σεπτ.)
Δάνεια σε ξένο νόμισμα (£εκ.)	158,7	246,0	355,2	373,5	667,7	694,1
Σύνολο Πιστώσεων (£εκ.)	4358,4	4982,7	5673,5	6517,1	7055,1	7155,0
%	3,6	4,9	6,3	5,7	9,5	9,7

Πλαίσιο 1

Παρακολούθηση πιστωτικής επέκτασης

Σύμφωνα με το οικονομικό πρόγραμμα (Financial Programme) ως τιμή αναφοράς για την πιστωτική επέκταση το 2001 καθορίστηκε το 11% για ολόκληρο το χρόνο. Επίτευξη της τιμής αναφοράς θα σημαίνει ότι οι πιστώσεις το 2001, ως ποσοστό του Α.Εγχ.Π., θα ανεβούν στο 132% από 119% το 2000*.

Πιστώσεις ως % του Α.Εγχ.Π.

	1997	1998	1999	2000	2001
ΠΙ/Α.Εγχ.Π.	100%	106%	113%	119%	132%

Η συνεχής διεύρυνση των πιστώσεων ως ποσοστού του Α.Εγχ.Π. δημιουργεί εύλογες ανησυχίες για τη διατηρησιμότητα (sustainability) μιας τέτοιας πολιτικής και κατ'επέκταση η τιμή αναφοράς του 11% για τις πιστώσεις θα πρέπει τουλάχιστο να τηρηθεί. Επομένως, είναι απαραίτητο να διαπιστώνεται εάν η πορεία της πιστωτικής επέκτασης σε κάθε χρονική περίοδο βρίσκεται εντός ή εκτός της τιμής αναφοράς. Για να απαντηθεί το πιο πάνω ερώτημα εξετάζονται τρεις μέθοδοι:

(1) Αναγωγή σε ετήσιους όρους (annualised)

Ο ρυθμός αύξησης των πιστώσεων που παρατηρείται σε μια συγκεκριμένη χρονική στιγμή ανάγεται σε ολόκληρο το έτος (annualised) δηλαδή εάν συνεχίσει η πιστωτική επέκταση να διευρύνεται με τον ίδιο ρυθμό που θα καταλήξει για ολόκληρο το έτος.

Για παράδειγμα η πιστωτική επέκταση σε απόλυτα μεγέθη από τα τέλη Δεκεμβρίου 2000 μέχρι το τέλος Σεπτεμβρίου 2001 ήταν της τάξης των £637,9 εκ. Αυτή η απόλυτη μεταβολή μεταφραζόμενη σε ρυθμό αύξησης σε ετήσια βάση προσαρμοσμένη για εποχικότητα δίνει:

Ετήσια Βάση (εποχικά διορθωμένη**)	Τιμή αναφοράς
16,9%	11%

(2) 12μηνος ρυθμός αύξησης

Η τιμή αναφοράς του 11% καθορίστηκε ως η αύξηση των πιστώσεων από Δεκέμβριο σε Δεκέμβριο. Οπότε θα ήταν λογικό να υποθέσουμε ότι ο κάθε μήνας έναντι του αντίστοιχου μήνα του προηγούμενου χρόνου θα πρέπει να παρουσιάζει ρυθμό αύξησης μικρότερο ή ίσο της τιμής αναφοράς ώστε η πιστωτική επέκταση στο τέλος του έτους να παραμείνει εντός των καθορισμένων πλαισίων. Με βάση τη μέθοδο αυτή ο 12μηνος ρυθμός επέκτασης των πιστώσεων προς τον ιδιωτικό τομέα το Σεπτέμβριο είναι:

* Εάν συνυπολογισθεί και η χορήγηση πιστώσεων από τα συνεργατικά τότε οι συνολικές πιστώσεις ως ποσοστό του Α.Εγχ.Π. διαφοροποιούνται ως 138,7% το 1997, 145,0% το 1998, 154,6% το 1999 και 158,1% το 2000.

	12 μήνες	Τιμή Αναφοράς
	14,1%	11,0%
Κινητός Μέσος όρος	14,6%	

Η μέθοδος αυτή παρουσιάζει το πρόβλημα βάσης (base effect) δηλ. τα στοιχεία δυνατό να είναι παραπλανητικά εάν ο μήνας βάσης για κάποιο λόγο παρουσιάζεται ασυνήθιστα ψηλός ή χαμηλός όπως στην υπό εξέταση περίπτωση ο Σεπτέμβριος του 2000. Για περιορισμό του προβλήματος η παρακολούθηση του εν λόγω μεγέθους δέον όπως συμπληρώνεται με τη μέθοδο των κινητών μέσων (moving average). Ο τριμηνιαίος κινητός μέσος όρος παρουσιάζει μια πιο σωστή εικόνα της πιστωτικής επέκτασης για την περίοδο Ιουλίου-Σεπτεμβρίου δείχνοντας αύξηση κατά 14,6% .

(3) Μέθοδος κατανομής

Η Κεντρική Τράπεζα υπολόγισε ότι οι πιστώσεις θα μπορούσαν να διευρυνθούν μέχρι £717 εκ. και να φτάσουν τα £7234 εκ. στο τέλος του 2001. Το ποσό αυτό (τιμή αναφοράς) δυνατό να κατανεμηθεί μέσα στους μήνες του 2001 σύμφωνα με την εποχικότητα των προηγούμενων ετών. Η όλη παρακολούθηση δυνατό να γίνεται με τον ακόλουθο πίνακα όπου η πρώτη γραμμή παρουσιάζει την κατανομή των πιστώσεων σύμφωνα με την τιμή αναφοράς και η δεύτερη γραμμή τη μέχρι σήμερα πραγματοποιηθείσα πιστωτική επέκταση. Όπως φαίνεται από τον πίνακα η μέχρι σήμερα πιστωτική επέκταση υπερβαίνει την τιμή αναφοράς.

**Πίνακας Τραπεζικής Χρηματοδότησης
(£εκ.)**

	Ιαν.	Φεβ.	Μαρ.	Απρ.	Μάιος	Ιουν.	Ιουλ.	Αυγ.	Σεπτ.	Οκτ.	Νοεμ.	Δεκ.
Τιμή Αναφοράς	6531	6595	6682	6701	6725	6796	6812	6786	6844	6881	6918	7234
Πραγματική	6576,8	6636,1	6771,8	6808,7	6868,9	7073,8	7067,0	7055,1				

* Η πιστωτική επέκταση συμπεριλαμβάνει όλα τα τραπεζικά ιδρύματα (all banks)

** Ο υπολογισμός της εποχικότητας έγινε με τη μέθοδο Χ11 και περιέλαβε μια περίοδο 15 χρόνων. Επειδή δυνατό να διαφοροποιήθηκε μέσα στα χρόνια το εποχικό πρότυπο των τραπεζών λήφθηκε επίσης υπόψη το ποσοστό πιστώσεων που παραχωρήθηκε κάθε μήνα τα τελευταία 6 χρόνια.

Χρηματαγορά

Η δεύτερη κατά συνέχεια μείωση των βασικών επιτοκίων κατά 50 μονάδες βάσης μεταδόθηκε άμεσα στα επιτόκια της χρηματαγοράς με το μέσο επιτόκιο της διατραπεζικής αγοράς να διαμορφώνεται στο 3,97% για το μήνα Σεπτέμβριο, σε σύγκριση με το 4,62% που ίσχυε την προτεραιία της μείωσης και το 4,33% του Αυγούστου. Άμεση ήταν και η επίδραση στο μέσο επιτόκιο των *reverse repos* που μειώθηκε στο 3,90% στη δημοπρασία της 25 Σεπτεμβρίου από το 4,62% που ίσχυε στη δημοπρασία της 11 Σεπτεμβρίου. Συσταλτική επίδραση ασκήθηκε και στις συναλλαγματικές ροές αφού το Σεπτέμβριο καταγράφηκαν εισροές αξίας £19,6 εκ., σε σύγκριση με εισροές αξίας £28,2 εκ. το μήνα Αύγουστο. Τον Οκτώβριο ενώ αρχικά παρατηρήθηκαν μικρές εκροές συναλλάγματος στη συνέχεια δύο μεμονωμένες πράξεις μετατροπής ευρώ σε λίρες φέρνουν τις πρώτες 25 μέρες του Οκτώβρη να παρουσιάζουν εισροές ύψους £24,1 εκ.

Η Κεντρική Τράπεζα για να διατηρήσει τα επιτόκια συμβατά με την αντιπληθωριστική πολιτική της παρενέβηκε στην αγορά χρήματος μέσω δημοπρασιών και απορρόφησε συνολική ρευστότητα ύψους £175,0 εκ. το Σεπτέμβριο, και £169,0 εκ. τον Αύγουστο. Τον Οκτώβριο η Κεντρική Τράπεζα διενήργησε δύο δημοπρασίες αποδοχής καταθέσεων όπου απορροφήθηκε συνολική ρευστότητα ύψους £233,0 εκ. με μέσο επιτόκιο γύρω στο 4,13%. Στην υπερβάλλουσα τραπεζική ρευστότητα του Σεπτεμβρίου συνέβαλαν και οι καθαρές πωλήσεις τίτλων του δημοσίου όπου σημειώθηκαν αποπληρωμές αξίας £7,4 εκ. Αντίθετα, την περίοδο 1 – 15 Οκτωβρίου οι καθαρές πωλήσεις τίτλων του δημοσίου απορρόφησαν συνολική ρευστότητα £1,7 εκ.

Η μείωση των βασικών επιτοκίων επέδρασε πτωτικά και στις αποδόσεις των τίτλων του δημοσίου σύμφωνα με τις υποβληθείσες προσφορές στις δημοπρασίες. Το γεγονός όμως της μη αποδοχής των προσφορών εκ μέρους της κυβέρνησης απέτρεψε τη διαμόρφωση συγκεκριμένων αποδόσεων. Στη δημοπρασία μονοετών γραμματίων της 12 Σεπτεμβρίου που έγιναν αποδεκτές προσφορές το μέσο επιτόκιο μειώθηκε στο 5,50% από το 6,10% που ίσχυε στη δημοπρασία της 8 Αυγούστου. Όσον αφορά τα τριμηνιαία γραμμάτια του δημοσίου η κυβέρνηση για οκτώ συνεχόμενες δημοπρασίες από τις 20 Ιουνίου δεν αποδέχτηκε καμιά προσφορά θεωρώντας το ζητούμενο επιτόκιο αρκετά ψηλό. Παρομοίως, στις δύο δημοπρασίες μακροπρόθεσμων τίτλων πενταετούς και δεκαετούς διάρκειας οι υποβληθείσες προσφορές δεν έγιναν αποδεκτές.

Τα μακροπρόθεσμα επιτόκια το μήνα Ιούλιο φέρουν την Κύπρο ακόμα πιο κοντά στο σχετικό κριτήριο του Maastricht. Αντίθετα, η απόκλιση γίνεται ακόμη σημαντικότερη στα πραγματικά επιτόκια όπου η ψαλίδα μεταξύ των πραγματικών ευρωπαϊκών επιτοκίων και των αντίστοιχων εγχώριων επιτοκίων διευρύνθηκε περαιτέρω λόγω της αποκλιμάκωσης του εγχώριου πληθωρισμού, φτάνοντας τις 252 μ.β. τον Ιούλιο έναντι διαφοράς 228μ.β. τον Ιούνιο (πίνακας 19).

Διεθνή και Εγχώρια Επιτόκια

Όσον αφορά τα διεθνή επιτόκια, όπως προαναφέρθηκε, αμέσως μετά τα τρομοκρατικά κτυπήματα στις ΗΠΑ, μια πλειάδα Κεντρικών Τραπεζών μείωσαν τα βασικά επιτόκια. Κατά τη διάρκεια του Οκτωβρίου, το Fed και η

Πίνακας 18

Επιτόκια (% ετησίως)	1997	1998	1999	2000	2000 Σεπτ.	2001 Αυγ.	2001 Σεπτ.
Διατραπεζική αγορά (1 μέρα)	4,82	4,83	5,15	5,96	5,80	4,33	3,97
Repos	4,70	4,68	5,46	5,97			
Reverse Repos	4,43			4,44		5,06	4,60
Γραμμάτια δημοσίου (13 εβδομάδες)	5,39	5,50	5,54	5,75	5,93		
Γραμμάτια δημοσίου (52 εβδομάδες)		6,00	6,01	6,17		6,10	5,50
Χρεόγραφα αναπτύξεως (2 χρόνια)				6,55			
Χρεόγραφα αναπτύξεως (5 χρόνια)	6,80	6,96	7,27	7,45	7,46		
Χρεόγραφα αναπτύξεως (10 χρόνια)	6,93	7,22	7,36	7,55	7,60		

Σημείωση: Αριθμητικός μέσος όρος των σταθμικών μέσων επιτοκίων της περιόδου

Πίνακας 19

Πληθωρισμός και Επιτόκια σε Ευρώπη και Κύπρο			
	Εναρμονισμένος Δείκτης Τιμών Καταναλωτή	Μακροπρόθεσμα Επιτόκια	Μακροπρόθεσμα Πραγματικά Επιτόκια
	Ιούνιος - Μέσος όρος τελευταίων 12 μηνών	Ιούνιος - Μέσος όρος τελευταίων 12 μηνών	
Βέλγιο	3,00	5,40	2,40
Δανία	2,50	5,40	2,90
Γερμανία	2,50	5,00	2,50
Ελλάδα	3,50	5,70	2,20
Ισπανία	3,90	5,30	1,40
Γαλλία	1,90	5,20	3,30
Ιρλανδία	4,80	5,20	0,40
Ιταλία	2,80	5,40	2,60
Λουξεμβούργο	3,60	5,30	1,70
Ολλανδία	3,90	5,20	1,30
Αυστρία	2,20	5,30	3,10
Πορτογαλία	4,20	5,40	1,20
Φιλανδία	3,00	5,30	2,30
Σουηδία	1,90	5,10	3,20
Ηνωμένο Βασίλειο	1,00	5,10	4,10
Ευρωζώνη	2,70	5,20	2,50
ΕΕ-15	2,40	5,20	2,80
Κύπρος	2,88	7,66	4,78

Τράπεζα της Αγγλίας προχώρησαν σε νέες μειώσεις των βασικών τους επιτοκίων κατά 0,5 και 0,25 ποσοστιαίες μονάδες αντίστοιχα (πίνακας 20). Αντίθετα, η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα στις συνεδρίες της 11 και 25 Οκτωβρίου επέλεξε να διατηρήσει τα βασικά της επιτόκια αμετάβλητα. Η μείωση των βασικών επιτοκίων στην Κύπρο κατά 0,5 ποσοστιαία μονάδα το Σεπτέμβριο ταυτόχρονα με την ισόποση μείωση των βασικών επιτοκίων από την ΕΚΤ είχαν ως αποτέλεσμα το εύρος της ψαλίδας στα βασικά τους επιτόκια να παραμείνει στις 125 μ.β. για το επιτόκιο οριακής χρηματοδότησης και 25 μ.β. στο επιτόκιο καταθέσεων μιας νύκτας.

Η σμίκρυνση της ψαλίδας που προήλθε από τη μεγαλύτερη μείωση των εγχώριων επιτοκίων τον Αύγουστο σε σχέση με τα επιτόκια της ευρωζώνης αναμένεται να επεκταθεί και στα επιτόκια των χορηγήσεων και καταθέσεων μεταξύ Κύπρου και Ευρωζώνης. Με βάση τα στοιχεία τον Ιούλιο το επιτόκιο για καταθέσεις πέραν των 12 μηνών ήταν 6,50% στην Κύπρο και 4,3% στην Ευρωζώνη που συνεπάγεται μία διαφορά περίπου 2 ποσοστιαίων μονάδων, η οποία, *ceteris paribus*, τον Οκτώβριο αναμένεται να μειωθεί σε 1,75 ποσοστιαίες μονάδες.¹⁸

---

¹⁸ Επιπρόσθετες πληροφορίες αναφορικά με τα επιτόκια χορηγήσεων/καταθέσεων στην ευρωζώνη βρίσκονται στον πίνακα 1 του παραρτήματος.

Πίνακας 20

ΒΑΣΙΚΑ ΕΠΙΤΟΚΙΑ

Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα		
<i>(11 Οκτωβρίου 2001)</i>	%	Δ*
Ελάχιστο επιτόκιο προσφοράς για repos	3,75	-
Διευκόλυνση οριακής χρηματοδότησης (Lombard)	4,75	-
Διευκόλυνση αποδοχής καταθέσεων (Deposit facility)	2,75	-
Bank of England		
<i>(4 Οκτωβρίου 2001)</i>	%	% Δ*
Repo Rate	4,50	-0,25
Federal Reserve System		
<i>(2 Οκτωβρίου 2001)</i>	%	% Δ*
Federal Funds Rate	2,50	-0,50
Discount Rate	2,00	-0,50
Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου		
<i>(18 Σεπτεμβρίου 2001)</i>	%	% Δ*
Ελάχιστο επιτόκιο προσφοράς για repos	4,00	-0,50
Διευκόλυνση οριακής χρηματοδότησης (Lombard)	6,00	-0,50
Διευκόλυνση αποδοχής καταθέσεων (Deposit facility)	3,00	-0,50

* Αλλαγή από τη προηγούμενη απόφαση.

Πίνακας 21

Ρευστότητα Τραπεζικού Συστήματος

(€ εκατ. , ημερήσιοι μέσοι όροι περιόδου)

περίοδος μηναία	Προσφορά ρευστότητας					Απορρόφηση ρευστότητας						Τρεχούμενοι λογαριασμοί πιστωτικών ιδρυμάτων	Νομισμα- τική βάση (6+7+9+12)		
	Πράξεις νομισματικής πολιτικής					Τραπεζο- γραμμάτια σε κυκλο- φορία	Καταθέσεις κεντρικής κυβέρνησης (καθαρές)	Άλλοι παράγοντες απορρό- φησης ρευστότητας (καθαροί)	MRA						
	Καθαρό ενεργητικό σε χρυσό και συνάλ- λαγμα	Πράξεις κύριας αναχρημα- τοδότησης	Πράξεις πιο μακροπρό- θεσμης αναχρημα- τοδότησης	Διευκό- λυνση οριακής χρηματο- δότησης	Άλλες πράξεις					Διευκό- λυνση αποδοχής καταθέσεων	Πρόσθετες και ειδικές και Σ.Μ.Ε. καταθέσεις			REV- REPOS	CUR. IN CIRCUL.
	NFA	REPOS		LOMBARD	SWAP					OVERNIGHT	ADDITIONAL & SPECIAL & S.M.E. DEPOSITS				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13			
Ιαν-00	1.090,9	0,0	0,0	0,0	0,0	88,8	0,0	0,0	333,3	-41,9	269,3	441,4	774,7		
Φεβ-00	1.119,4	0,0	0,0	1,6	0,1	40,6	2,3	14,5	313,6	-27,3	347,0	430,4	746,3		
Μαρ-00	1.122,7	57,5	0,0	7,6	4,3	3,2	5,3	0,0	315,0	68,8	362,9	436,8	757,2		
Απρ-00	1.146,1	60,9	0,0	0,8	4,5	8,6	2,4	0,0	331,1	-6,1	433,5	442,9	776,4		
Μαϊ-00	1.151,5	21,8	0,0	9,6	8,7	0,2	0,2	0,0	349,0	-53,2	452,5	442,8	792,0		
Ιουν-00	1.231,4	0,0	0,0	17,3	4,0	1,1	0,6	0,0	354,2	-44,6	492,7	448,8	803,5		
Ιουλ-00	1.247,4	0,0	0,0	20,3	2,0	0,1	0,0	0,0	363,3	14,7	372,3	519,3	882,6		
Αυγ-00	1.233,8	0,0	0,0	11,5	1,8	0,5	1,7	0,0	365,1	50,6	320,8	508,5	875,3		
Σεπ-00	1.291,4	0,0	0,0	4,0	0,4	3,7	0,5	0,0	358,6	48,2	375,4	509,3	868,4		
Οκτ-00	1.208,7	0,0	0,0	18,6	4,3	0,3	0,0	0,0	354,7	-26,8	385,6	517,8	872,5		
Νοε-00	1.267,1	0,0	0,0	6,3	1,8	3,7	0,0	0,0	341,5	9,8	410,4	509,8	851,2		
Δεκ-00	1.194,5	0,0	0,0	18,9	1,1	4,1	0,5	0,0	353,8	-22,4	371,5	507,0	861,2		
Ιαν-01	1.119,8	10,2	0,0	8,6	1,1	3,9	94,5	0,0	337,3	51,8	238,6	413,6	845,4		
Φεβ-01	1.133,9	49,5	0,0	0,5	1,2	12,5	93,9	0,0	326,6	-6,4	332,9	425,7	846,1		
Μαρ-01	1.226,5	16,3	0,0	5,0	1,0	2,9	93,0	0,0	328,7	40,0	358,0	426,9	848,6		
Απρ-01	1.256,1	0,0	0,0	18,2	0,7	0,3	90,7	0,0	358,7	-14,1	389,7	449,6	899,4		
Μαϊ-01	1.283,1	0,0	0,0	28,2	1,2	1,0	84,2	0,0	369,4	48,0	359,8	450,2	904,8		
Ιουν-01	1.512,9	0,0	0,0	0,0	0,0	57,9	79,7	26,4	382,7	117,9	409,3	439,1	959,3		
Ιουλ-01	1.581,6	0,0	0,0	1,2	0,0	9,2	79,6	92,0	393,8	148,5	408,4	451,1	933,8		
Αυγ-01	1.526,2	0,0	0,0	0,5	0,0	39,3	79,6	58,6	393,9	114,1	383,7	457,2	970,2		
Σεπ-01	1.563,8	0,0	0,0	0,0	0,0	58,7	79,6	94,8	386,0	72,4	410,4	461,8	986,1		

3. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Πίνακας 1

Ευρωπαϊκά Επιτόκια Εμπορικών Τραπεζών

(ποσοστιαίες μονάδες σε ετήσιους όρους, μέσος όρος περιόδου)

	Επιτόκια Καταθέσεων						Επιτόκια Δανεισμού			
	Μιας νύχτας	Με Συμφωνημένη Λήξη			Με Προειδοποίηση		Επιχειρήσεων		Νοικοκυριών	
		Μέχρι 1 χρόνο	Μέχρι 2 χρόνια	Πάνω από 2 χρόνια	Μέχρι 3 μήνες	Πάνω από 3 μήνες	Μέχρι 1 χρόνο	Πάνω από 1 χρόνο	Καταναλωτικά	Οικιστικά
Ιαν-00	0,69	2,74	2,74	4,19	2,05	3,18	5,91	5,74	9,51	6,03
Φεβ-00	0,69	2,80	2,81	4,25	2,06	3,18	6,01	5,85	9,52	6,13
Μαρ-00	0,73	2,96	2,96	4,28	2,07	3,33	6,07	5,85	9,56	6,10
Απρ-00	0,76	3,04	3,05	4,28	2,09	3,44	6,24	6,00	9,64	6,12
Μαϊ-00	0,78	3,26	3,26	4,45	2,13	3,65	6,41	6,16	9,72	6,30
Ιουν-00	0,83	3,49	3,49	4,48	2,16	3,87	6,56	6,23	9,84	6,34
Ιουλ-00	0,87	3,58	3,58	4,71	2,33	3,94	6,77	6,37	9,95	6,46
Αυγ-00	0,89	3,67	3,67	4,75	2,36	4,06	6,81	6,44	10,00	6,51
Σεπ-00	0,94	3,85	3,83	4,77	2,38	4,20	6,92	6,44	10,03	6,56
Οκτ-00	0,97	3,96	3,96	4,76	2,40	4,14	7,13	6,60	10,15	6,57
Νοε-00	0,99	4,04	4,03	4,77	2,47	4,25	7,16	6,63	10,20	6,56
Δεκ-00	1,01	3,96	3,95	4,58	2,49	4,21	7,18	6,45	10,19	6,43
Ιαν-01*	1,01	3,88	3,87	4,39	2,52	4,01	7,19	6,40	10,32	6,29
Φεβ-01	1,01	3,84	3,83	4,35	2,50	3,99	7,11	6,44	10,26	6,24
Μαρ-01	1,02	3,81	3,81	4,32	2,50	3,99	7,04	6,32	10,22	6,18
Απρ-01	1,03	3,76	3,76	4,26	2,50	3,91	7,07	6,34	10,24	6,14
Μαϊ-01	1,01	3,74	3,74	4,27	2,48	3,91	7,03	6,34	10,22	6,17
Ιουν-01	0,98	3,65	3,65	4,25	2,45	3,85	6,96	6,25	10,17	6,13
Ιούλ-01	0,98	3,66	3,65	4,22	2,44	3,80	6,94	6,27	10,18	6,12

* Από 1 Ιανουαρίου 2001 τα στοιχεία αφορούν τη διευρυμένη ευρωζώνη

Πίνακας 2

ΕΠΙΤΟΚΙΑ ΤΗΣ ΧΡΗΜΑΤΑΓΟΡΑΣ (Money Market Interest Rates)

Κύπρος

Ζώνη Ευρώ

2000

Ιούλιος
Αύγουστος
Σεπτέμβριος
Οκτώβριος
Νοέμβριος
Δεκέμβριος

Καταθέσεις μίας ημέρας	Καταθέσεις 2-7 ημέρες	Καταθέσεις ενός μηνός	Καταθέσεις πέραν ενός μηνός	Καταθέσεις 12 μηνών
6,66	6,68	6,81	-	6,50
6,57	6,58	6,50	-	6,50
5,76	5,90	-	6,50	6,50
6,40	6,34	6,25	-	6,50
5,99	6,11	6,35	6,35	6,50
6,06	6,27	6,24	7,00	6,50

Καταθέσεις μίας ημέρας	Καταθέσεις ενός μηνός	Καταθέσεις 3 μηνών	Καταθέσεις 6 μηνών	Καταθέσεις 12 μηνών
4,31	4,41	4,58	4,84	5,11
4,42	4,57	4,78	5,01	5,25
4,59	4,70	4,85	5,04	5,22
4,76	4,85	5,04	5,10	5,22
4,83	4,92	5,09	5,13	5,19
4,83	4,94	4,93	4,91	4,87

2001

Ιανουάριος
Φεβρουάριος
Μάρτιος
Απρίλιος
Μάιος
Ιούνιος
Ιούλιος
Αύγουστος
Σεπτέμβριος

5,77	5,88	6,31	-	6,50
5,51	5,80	6,28	6,59	6,50
5,82	5,85	6,05	6,83	6,50
6,37	6,42	6,39	-	6,50
6,66	6,57	6,60	6,72	6,50
4,72	4,73	5,00	6,55	6,50
4,94	4,95	5,95	6,50	6,50
4,34	4,30	4,85	5,84	6,50
4,03	4,07	5,21	6,10	6,50

4,75	4,81	4,77	4,68	4,58
4,99	4,80	4,76	4,67	4,59
4,78	4,78	4,71	4,58	4,47
5,06	4,79	4,69	4,57	4,49
4,65	4,67	4,64	4,57	4,53
4,54	4,53	4,45	4,35	4,31
4,51	4,52	4,47	4,39	4,31
4,49	4,46	4,35	4,22	4,11

Πηγή: Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου

Πηγή: Ευρωπαϊκό Δελτίο -Σεπτέμβριος 2001 -
Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα

Πίνακας 3

Ποσοστιαία Μεταβολή Δείκτη Τιμών Καταναλωτή κατά οικονομική κατηγορία (%)
1998-2001

	Ετήσια			Ανά τρίμηνο			Σεπτ.	Αύγ.	Σεπτ.	Ιαν.-Σεπτ.	Ιαν.-Αύγ.	Ιαν.-Σεπτ.	Στάθμιση	
	1998	1999	2000	2001 I	2001 II	2001 III	2000/ 1999	2001/ 2000	2001/ 2000	2000/ 1999	2001/ 2000	2001/ 2000	1992=100 ²	1998=100 ¹
ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ ΤΙΜΩΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗ	2,23	1,74	4,15	1,75	2,15	1,62	3,73	1,81	2,05	4,34	1,82	1,84	100,00	100,00
A ΕΓΧΩΡΙΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	2,08	1,73	7,15	0,43	1,61	0,81	5,52	1,01	1,88	8,00	0,84	0,95	42,99	36,69
A.1 Γεωργικά	1,65	-1,87	8,98	-3,99	1,55	4,55	0,32	5,96	11,16	12,24	-0,60	0,66	11,31	7,93
A.2 Βιομηχανικά	3,10	2,96	4,48	0,83	2,34	0,51	5,04	0,62	-0,25	4,33	1,42	1,23	29,70	26,75
A.2.1 βιομηχανικά, μη πετρελαιοειδή	3,66	3,20	2,50	-1,32	0,28	0,47	1,37	0,76	0,49	2,80	-0,27	-0,19	24,97	22,42
A.2.2 κάσσιμα και υγραέριο	0,00	1,52	14,86	11,59	12,93	0,66	24,96	0,01	-3,48	12,48	9,72	8,09	4,73	4,33
A.3 Ηλεκτρισμός και Νερό	-11,07	0,93	36,04	10,72	-5,70	-7,04	32,24	-9,22	-3,28	43,09	-0,74	-1,02	1,98	2,01
B ΕΙΣΑΓΟΜΕΝΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	0,28	-0,83	2,14	1,02	1,16	-0,29	2,89	-0,24	-0,42	1,95	0,76	0,63	23,17	22,20
B.1 Μηχανοκίνητα Οχήματα	-0,54	-1,52	3,79	2,05	1,32	-0,37	4,72	0,04	-1,10	3,74	1,26	0,99	11,88	9,43
B.2 Άλλα Εισαγόμενα	1,06	-0,19	0,94	0,25	1,04	-0,24	1,55	-0,45	0,09	0,65	0,39	0,35	11,29	12,77
Γ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	3,54	3,23	2,52	3,36	3,17	3,37	2,55	3,60	3,49	2,38	3,28	3,30	33,84	41,11

Υποκείμενος

πληθωρισμός Κύπρου³ 2,8 2,3 2,4 1,5 1,9 1,7 2,3 1,9 1,7 2,4 1,7 1,7

Πληθωρισμός Ευρωζώνης 1,2 1,1 2,4 2,6 3,2

¹ Αφορά τα έτη 2000 και 2001² Αφορά τα έτη 1998 και 1999³ Εξαιρουμένων των μεταβολών των τιμών των εξής κατηγοριών: A.1, A.2.2 και A.3

Πίνακας 4

Σταθμισμένη επίδραση στη συνολική μεταβολή του Δείκτη Τιμών Καταναλωτή κατά οικονομική κατηγορία (%)
1998-2001

	Ετήσια			Ανά τρίμηνο			Σεπτ.	Αύγ.	Σεπτ.	Ιαν.-Σεπτ.	Ιαν.-Αύγ.	Ιαν.-Σεπτ.
	1998	1999	2000	2001 I	2001 II	2001 III	2000/ 1999	2001/ 2000	2001/ 2000	2000/ 1999	2001/ 2000	2001/ 2000
ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ ΤΙΜΩΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗ	2,23	1,74	4,15	1,75	2,15	1,62	3,73	1,81	2,05	4,34	1,82	1,84
A ΕΓΧΩΡΙΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	0,89	0,75	2,63	0,16	0,61	0,31	2,05	0,38	0,71	2,92	0,32	0,36
A.1 Γεωργικά	0,17	-0,19	0,69	-0,33	0,12	0,36	0,03	0,48	0,86	0,92	-0,05	0,05
A.2 Βιομηχανικά	0,95	0,92	1,21	0,22	0,64	0,14	1,36	0,17	-0,07	1,17	0,38	0,33
A.2.1 βιομηχανικά, μη πετρελαιοειδή	0,96	0,85	0,57	-0,30	0,06	0,10	0,31	0,16	0,11	0,64	-0,06	-0,04
A.2.2 καύσιμα και υγραέριο	0,00	0,07	0,64	0,52	0,57	0,03	1,05	0,00	-0,18	0,54	0,44	0,37
A.3 Ηλεκτρισμός και Νερό	-0,23	0,02	0,73	0,27	-0,15	-0,19	0,66	-0,26	-0,09	0,83	-0,02	-0,03
B ΕΙΣΑΓΟΜΕΝΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	0,06	-0,17	0,46	0,22	0,25	-0,06	0,62	-0,05	-0,09	0,42	0,16	0,13
B.1 Μηχανοκίνητα Οχήματα	-0,06	-0,18	0,35	0,19	0,12	-0,03	0,43	0,00	-0,10	0,34	0,11	0,09
B.2 Άλλα Εισαγόμενα	0,12	-0,02	0,12	0,03	0,13	-0,03	0,19	-0,05	0,01	0,08	0,05	0,04
Γ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	1,27	1,17	1,05	1,38	1,29	1,38	1,05	1,48	1,43	1,00	1,34	1,35

Πίνακας 5

Ποσοστιαία μεταβολή Δείκτη Τιμών Καταναλωτή ανά κατηγορία προϊόντων (%)
2000-2001

	2000	Ανά τρίμηνο			Σεπτ.	Αύγ.	Σεπτ.	Ιαν.-Σεπτ.	Ιαν.-Αύγ.	Ιαν.-Σεπτ.	Στάθμιση 1998=100
		2001 I	2001 II	2001 III	2000/ 1999	2001/ 2000	2001/ 2000	2000/ 1999	2001/ 2000	2001/ 2000	
ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ ΤΙΜΩΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗ	4,15	1,75	2,15	1,62	3,73	1,81	2,05	4,34	1,82	1,84	100,00
Τρόφιμα και μη αλκοολούχα ποτά	5,49	0,63	3,06	3,97	2,03	4,62	6,75	6,59	2,03	2,55	18,20
Αλκοολούχα ποτά και καπνός	8,16	3,94	4,38	1,61	4,00	1,63	1,63	9,83	3,51	3,30	1,78
Ένδυση και υπόδηση	-0,46	-12,87	-6,75	-5,24	-3,89	-4,97	-4,55	0,64	-8,79	-8,32	8,22
Στέγαση, ύδρευση, ηλεκτρισμός και υγραέριο	5,46	3,25	1,56	0,81	5,47	0,53	0,94	5,85	1,98	1,86	21,27
Επίπλωση, οικιακός εξοπλισμός, και προϊόντα καθαρισμού	1,47	0,29	0,80	-0,84	2,27	-0,86	-0,77	1,24	0,19	0,08	7,08
Υγεία	6,18	6,01	5,79	4,81	7,15	4,75	4,50	5,72	5,66	5,53	4,92
Μεταφορές	5,70	5,07	4,77	0,83	8,35	0,89	-0,35	4,88	4,03	3,52	17,42
Επικοινωνίες	-10,36	-1,56	-1,79	6,04	-11,19	11,11	11,11	-9,97	-0,39	0,78	1,79
Αναψυχή και πολιτισμός	-0,20	-2,06	-2,23	0,96	-1,14	1,02	1,41	0,26	-1,44	-1,13	5,88
Εκπαίδευση	3,87	3,50	4,05	4,15	3,77	4,05	4,35	4,09	3,84	3,90	2,33
Εστιατόρια και ξενοδοχεία	5,80	8,19	6,58	5,43	6,07	5,52	5,36	5,19	6,88	6,70	6,07
Άλλα αγαθά και υπηρεσίες	4,16	5,34	4,50	3,16	5,64	3,23	3,23	3,73	4,46	4,32	5,04

Πίνακας 6

Σταθμισμένη επίδραση στη συνολική μεταβολή του Δείκτη Τιμών Καταναλωτή ανά κατηγορία προϊόντων (%)
2000-2001

	Ανά τρίμηνο				Σεπτ.	Αύγ.	Σεπτ.	Ιαν.-Σεπτ.	Ιαν.-Αύγ.	Ιαν.-Σεπτ.	Στάθμιση 1998=100
	2000	2001 I	2001 II	2001 III	2000/ 1999	2001/ 2000	2001/ 2000	2000/ 1999	2001/ 2000	2001/ 2000	
ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ ΤΙΜΩΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗ	4,15	1,75	2,15	1,62	3,73	1,81	2,05	4,34	1,82	1,84	100,00
Τρόφιμα και μη αλκοολούχα ποτά	0,99	0,12	0,56	0,72	0,37	0,85	1,21	1,18	0,37	0,47	18,20
Αλκοολούχα ποτά και καπνός	0,16	0,08	0,09	0,03	0,08	0,03	0,03	0,19	0,07	0,07	1,78
Ένδυση και υπόδηση	-0,04	-1,04	-0,57	-0,39	-0,33	-0,36	-0,36	0,05	-0,71	-0,67	8,22
Στέγαση, ύδρευση, ηλεκτρισμός και υγραέριο	1,17	0,71	0,34	0,18	1,17	0,12	0,20	1,25	0,43	0,41	21,27
Επίπλωση, οικιακός εξοπλισμός, και προϊόντα καθαρισμού	0,10	0,02	0,05	-0,06	0,16	-0,06	-0,05	0,09	0,01	0,01	7,08
Υγεία	0,31	0,30	0,29	0,25	0,35	0,24	0,23	0,29	0,29	0,28	4,92
Μεταφορές	0,97	0,87	0,81	0,15	1,41	0,16	-0,06	0,84	0,69	0,61	17,42
Επικοινωνίες	-0,17	-0,02	-0,03	0,09	-0,18	0,15	0,15	-0,17	-0,01	0,01	1,79
Αναψυχή και πολιτισμός	-0,01	-0,12	-0,13	0,05	-0,07	0,06	0,08	0,01	-0,08	-0,06	5,88
Εκπαίδευση	0,09	0,08	0,10	0,10	0,09	0,10	0,11	0,10	0,09	0,09	2,33
Εστιατόρια και ξενοδοχεία	0,36	0,50	0,41	0,35	0,38	0,35	0,34	0,32	0,43	0,42	6,07
Άλλα αγαθά και υπηρεσίες	0,21	0,27	0,22	0,16	0,28	0,16	0,16	0,19	0,22	0,22	5,04

Πίνακας 7

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΕΝΩΝ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΩΝ ΕΠΙΤΟΚΙΩΝ 2001

ΙΑΝ	ΦΕΒ	ΜΑΡ	ΑΠΡ	ΜΑΪ	ΙΟΥΝ	ΙΟΥΛ	ΑΥΓ	ΣΕΠ	ΟΚΤ	ΝΟΕ	ΔΕΚ
<u>ΕΚΤ</u> 4 4,75 (1)	<u>ΕΚΤ</u> 1 4,75	<u>ΕΚΤ</u> 1 4,75	<u>ΕΚΤ</u> 11 4,75	<u>ΕΚΤ</u> 10 4,50	<u>ΕΚΤ</u> 7 4,50	<u>ΕΚΤ</u> 5 4,50	<u>ΕΚΤ</u> 2 4,50	<u>ΕΚΤ</u> 13 4,25	<u>ΕΚΤ</u> 11 3,75	<u>ΕΚΤ</u> 8	<u>ΕΚΤ</u> 6
18 4,75	15 4,75	15 4,75	26 4,75	23 4,50	21 4,50	19 4,50	30 4,25	17 3,75	25	22	20
		29 4,75						27 3,75			
<u>ΒΟΕ</u> 11 6,00 (2)	<u>ΒΟΕ</u> 8 5,75	<u>ΒΟΕ</u> 8 5,75	<u>ΒΟΕ</u> 5 5,50	<u>ΒΟΕ</u> 10 5,25	<u>ΒΟΕ</u> 6 5,25	<u>ΒΟΕ</u> 5 5,25	<u>ΒΟΕ</u> 2 5,00	<u>ΒΟΕ</u> 6 5,00	<u>ΒΟΕ</u> 4 4,50	<u>ΒΟΕ</u> 8	<u>ΒΟΕ</u> 5
								18 4,75			
<u>FED</u> 3 6,00 (3)		<u>FED</u> 20 5,00	<u>FED</u> 18 4,50	<u>FED</u> 15 4,00	<u>FED</u> 26/27 3,75		<u>FED</u> 21 3,50	<u>FED</u> 17 3,00	<u>FED</u> 2 2,50	<u>FED</u> 6	<u>FED</u> 11
30/31 5,50											
<u>ΚΤΚ</u> 26 7,00 (4)	<u>ΚΤΚ</u> 23 7,00	<u>ΚΤΚ</u> 29 7,00	<u>ΚΤΚ</u> 27 7,00		<u>ΚΤΚ</u> 1 7,00	<u>ΚΤΚ</u> 6 7,00	<u>ΚΤΚ</u> 10 6,50	<u>ΚΤΚ</u> 14 6,50	<u>ΚΤΚ</u> 18 6,00	<u>ΚΤΚ</u> 2	<u>ΚΤΚ</u> 14

(1) Ελάχιστο επιτόκιο προσφοράς για repos

(2) Repo Rate

(3) Federal Funds Rate

(4) Επιτόκιο Lombard

Πίνακας 8**Επενδύσεις Χαρτοφυλακίου από μη κατοίκους*****Αγορές μετοχών από μη κατοίκους (λίρες)**

	Απρ. 2001	Μάιος 2001	Ιούν. 2001	Ιούλ. 2001	Αύγ. 2001	Σεπ. 2001
Αυστραλία	11.834,1	6.104,4	55.550,5	13.208,8	34.625,6	5.305,0
Αυστρία	209,0	21.743,6	0,0	0,0	0,0	0,0
Βέλγιο	0,0	5.475,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Βρ. Παρθένα Νησιά	0,0	0,0	0,0	1.248,6	33.196,0	23.056,7
Γερμανία	53.735,0	52.657,0	19.683,8	9.294,0	2.100,0	0,0
Γεωργία	0,0	0,0	1.512,0	0,0	0,0	0,0
Γιουγκοσλαβία	20.855,5	0,0	22.560,0	7.160,0	0,0	0,0
Ελβετία	11.839,4	6.390,1	1.717,6	3.465,0	0,0	0,0
Ελλάδα	723.075,7	1.089.593,6	394.579,0	427.524,2	912.929,6	468.446,6
Ζαμπία	0,0	31.192,9	16.462,1	5.469,8	34.309,0	0,0
Ζιμπάμπουε	795,5	0,0	0,0	3.840,0	2.127,2	0,0
Ην. Αραβικά Εμιράτα	0,0	0,0	0,0	326,2	0,0	0,0
ΗΠΑ	56.433,0	50.109,3	3.020,6	10.585,4	3.275,0	0,0
Ηνωμένο Βασίλειο	169.014,9	271.101,7	132.484,0	59.735,4	53.605,9	107.362,7
Ιορδανία	20.100,0	0,0	14.730,9	5.280,0	0,0	0,0
Ιράν	0,0	0,0	0,0	0,0	3.648,0	1.517,0
Ιρλανδία	35.818,1	6.186,2	0,0	0,0	0,0	0,0
Ισπανία	0,0	8.000,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ιταλία	0,0	349,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Καναδάς	255,0	12.290,0	11.705,0	561,6	4,6	619,0
Λετονία	0,0	0,0	11.581,0	0,0	0,0	0,0
Λίβανος	7.618,0	2.750,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Μεξικό	0,0	0,0	0,0	22.125,0	0,0	0,0
Νότιος Αφρική	11.897,3	41.814,2	7.985,6	28.409,3	58.448,0	117.052,1
Ουκρανία	54.656,3	59.269,4	58.619,0	55.382,2	29.124,6	36.606,0
Παναμάς	100,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ρωσία	17.561,0	105.594,2	41.222,5	26.556,0	48.742,6	35.233,7
Σαουδική Αραβία	10.400,6	18.751,8	0,0	6.847,5	41.718,0	77.483,9
Τσεχία	0,0	4.400,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Φιλιππίνες	0,0	0,0	0,0	1.465,0	0,0	0,0
Άλλοι (άγνωστης προέλευσης)	0,0	23.500,0	1.167,5	0,0	3.735,2	0,0
Σύνολο	1.206.188,4	1.817.272,3	794.581,1	688.483,9	1.261.589,2	872.682,8

* αφορά επενδύσεις σε μετοχές εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου

Πίνακας 9**Επενδύσεις Χαρτοφυλακίου από μη κατοίκους***
Πωλήσεις μετοχών από μη κατοίκους (λίρες)

	Απρ. 2001	Μάιος 2001	Ιούν. 2001	Ιούλ. 2001	Αύγ. 2001	Σεπ. 2001
Αυστραλία	0,0	5.565,0	0,0	0,0	15.614,4	14.039,2
Αυστρία	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	27.746,1
Βρ. Παρθένα Νήσια	0,0	0,0	19.877,5	13.305,9	44.700,5	22.843,4
Γαλλία	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	40,0
Γερμανία	0,0	735,9	4.216,2	1.477,0	0,0	0,0
Γιουγκοσλαβία	8.100,0	0,0	11.858,5	0,0	0,0	5.537,6
Ελβετία	0,0	0,0	27.538,2	141.845,6	59.136,4	152.913,4
Ελλάδα	449.413,9	811.202,1	460.778,4	163.420,3	331.569,6	391.667,3
ΗΠΑ	388.914,5	183.825,0	115.499,3	46.617,2	165.842,9	73.130,7
Ηνωμένο Βασίλειο	134.989,6	80.427,6	653.174,5	38.658,3	32.886,3	42.953,9
Ισπανία	0,0	5.500,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Καναδάς	261,9	0,0	2.202,0	0,0	520,0	0,0
Κούβα	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Νότιος Αφρική	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	35.970,0
Ουγγαρία	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ουκρανία	0,0	9.180,0	17.462,0	307,5	11.548,5	0,0
Ρωσία	0,0	204,4	125,8	0,0	256,0	4.954,3
Σαουδική Αραβία	0,0	333,0	0,0	954,0	44.075,0	0,0
Συρία	2.040,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Φιλιππίνες	15.540,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Άλλοι (άγνωστης προέλευσης)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Σύνολο	999.260,4	1.096.973,0	1.312.732,4	406.585,8	706.149,6	771.795,8

* αφορά επενδύσεις σε μετοχές εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου